

Maročina mesečno
25 Din. za inozemstvo
40 Din -- ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Se enkrat naše stališče

Gospod Barthou se prizadeva — tako se glasi najnovejša diplomatska vest iz Pariza — da bi Jugoslavijo spravil z Italijo in tako omogočil trosporazum med Francijo, Italijo in našo državo. O tem sporazumu se je že opetovano govorilo, da bi bil takrat kdo resno verjet v uresničljivost take zamisli. Danes bi tak sporazum tvoril člen v verigi onih zvez med evropskimi državami prijateljicami Francije, ki naj zagotavlja sedanje politično-territorialno stanje na našem kontinentu pred vsemi napadom. Dočim bi na vzhodu Rusija branila Nemčijo, da bi ta ne mogla ogrožati Francije, bi ta obenem bila sigurna, da bi ji Italija ne mogla skočiti v hrbot. Za Italijo bi pa bilo zelo velike vrednosti, da bi Jugoslavija ne bila njen neprrijateljica, ak... bi Nemčija zamišljala postaviti svoje mejne tam, kjer so danes na tirolski in koroski zemlji napram Italiji zabitati avstrijski količi.

Zamišljeni trosporazum med Francijo in Italijo ima torej brez dvoma svojo politično vrednost. Vprašanje je le, komu je najbolj nujo potreben. Javna tajnost je, da se zanj ne trudi toliko Francija kolikor gospod Mussolini. Francija je tudi po polom razočrtevne konference, ki ni privredila do generalnega evropskega sporazuma, pred nemško revanšo bolj kot kedaj zavarovanja po svoji veliki vojaški moči, dobrem gospodarskem zaslonu in po svojih aliansah, katerim se je pridružila Rusija. Res da Anglija, ki te aliansne ne vidi rada, tvoji neko protiute proti temu mogočemu bloku, napram kateremu je tudi Poljska hladna, toda nihče se ne sme udajati prevari, da bi velikobritanski imperij zapustil svoje stališča nekakega blagohotogatega kontrolorja francoskega prijateljstva in da bi se spustil resno v kako kombinacijo, ki bi mogla Veliko Britanijo zaplesti v resen konflikt s Francijo. Zato Italija, ki povrh tega ne more zaupati Nemčiji, ne more računati na to, da bi ji prineslo kakšno znatno korist, ako bi se pridružila angleškemu stališču v sedanjem mednarodnem političnem položaju, zakaj Velika Britanija se tudi z Italijo ne bo vezala, kakor se z nobenim ne bo. Če torej izostane kombinacija, po kateri bi se tudi Italija več ali manj vključila v blok: Francija, MZ, balkanske države in Rusija, bi to bilo večje škode za Italijo, nego za Francijo in njene zavezničke. Da tudi Mussolini tako računa, temu je dokaz to, da je baš na tisti, ki se danes najbolj zavzema za zbljanje s Francijo, ki je mogoče le, če se prej ustvarijo boljši odnosi z vzhodno sosedo Jugoslavijo.

Italija je pa danes tudi gospodarsko v nezavidnem položaju. Tadnji ekspoze Mussolinija ob prilikih debate o državnem proračunu kljub vsemu olepšavanju ni mogel prikriti dejstva, da bo italijanski državni proračun za 1934-55, kojega deficit je finančni minister izračunal na 2.900.000.000 lir, dosegel v resnicu najmenj — 4.000.000.000 lir. Če k temu pristejemo 27 milijard državnega dolga, ki ga je napravil fašistični režim v teku zadnjih sedmih let, in pa 37 milijard obveznosti, ki jih je ta režim naložil na rame italijanskim davkokapljevalec za bodočnost, potem pridemo do zaključka, da danes v Evropi nobena velesila finančno ni tako obremenjena kakor mala Italija, in to ne toliko zaradi svetovne gospodarske krize, kolikor zaradi blazne imperialistične in prestižne politike g. Mussolinija. Razumljivo je, da se je zaradi tega v zadnjem času silno poslabšal notranjopolitični položaj Italije in položaj fašističnega režima, ki more italijanskemu narodu pokazati danes namesto novih kolonij in mandatov v Afriki in Aziji, gospodarskega trga na Balkanu in politične ter gospodarske hegemonije nad srednjim Evropo samo prazne blagajne, padec uradniških in delavskih plač ter naglo naraščajoče osiromaševanje širokih slojev, ki si dajo že duška v raznih revoltag. Če je duece predlanskem napovedal v znanem govoru v Milanu »stoletje fašizma«, stope danes Italijani sredi poloma fašistične politike v Italiji sami, kar je vsekakor nekaj, kar bo tudi pohlevno in skromno italijansko prebivalstvo težko prenesti, če njegov duce ne bo našel iz tega položaja izhoda. V tem oziru pa nima Italija od nikogar drugega pričakovati realne politične in gospodarske pomoči kakor od Francije, pa od vseh onih, ki jih je Mussolini dozdaj smatral za »quantité négligeable«, in zato ni ničesar bolj razumljivega kakor njegov najnovejši preobrat v smeri proti Parizu.

Vodstvo naše zunanje politike je v rokah, katerim smo popolnoma zaupati, da bodo značile čuvati naše državne interese in v polni meri uveljaviti naše stališče v diplomatskih razgovorih in pogajanjih, v katerih moremo položiti na tehnico važen in ugleden ter prvenstvenega vpoštevanja vreden položaj Jugoslavije tako na Balkanu kakor v Evropi sploh. To je dejstvo, ki nas, neglede na velike osebne kvalitete odgovrnega voditelja naše zunanje politike, oprošča dolžnosti, da bi opozarjali na tiste velike zunanjopolitične državne interese, ki v razgovorih s takim partnerjem, kakor je Italija, prihajajo v poštev. Pač pa ne bo odveče, če ob tej priložnosti zopet poudarjam drug moment, to pa nikakor ne zaradi tega, kakor da bi bilo treba nanj opozarjati šef našega zunanjopolitičnega urada, ampak le iz vrzoka, ker šef fašistične Italije v tem oziru posebno slabo sliši in ker tudi naši zaveznički mogoče ne polagajo na ta moment tolike važnosti, kolikor jo v resnicu zaslžu.

To je vprašanje Jugoslovanske narodne manjšine v Italiji, ki je zlasti v zadnjem času postalo nadvse pereče. Nemogoče je sklepati iskren in trajen sporazum z državo, ki jugoslovanski narodni element tako zelo prezira, da z našo manjšino v svojih državnih mejah postopa tako, kakor si tega ne dovoljuje napram sebi podvrženim narodnim manjšinam nobena druga civilizirana država na svetu. Kdor se hoče z nami sploh razgovarjati o izboljšanju medsebojnih odnosa, mora prej priznati, da naš narod v njegovih mejah obstaja, da je ta narod narod v vsem narodu svojskimi naravnimi kulturnimi pravicami, in da mora država, ka-

Mednarodni pomen obiska našega zunanjega ministra v Parizu

Italija želi miru z Jugoslavijo?

Francoski časopis o posredovanju Francije med Italijo in Jugoslavijo ter ustanovitvi nove politične trozvezde: Francija — Jugoslavija — Italija

Pariz, 12. jun. AA. Po včerajšnjem popoldanskem razgovoru z Barthoujem je jugoslovanski zunanjji minister Jevtić imel sestanek z generalnim tajnikom zunanjega ministrstva Legerjem. Nato je obiskal ministra za narodno zdravje Louisisa Marina, s katerim ga veže staro prijateljstvo. Zvezčer je bil jugoslovanski zunanjji minister na večeri, ki jo je priredil jugoslovanski poslanik dr. Spalajkovič. Včerajšnji razgovori se bodo nadaljevali danes na Orsejskem nabrežju. Nato izide uradno poročilo. Tekom današnjega dne obišče minister Jevtić tudi predsednika skupščinskega odbora za zunanje zadeve Paula Bastida in ministra Herriota in Tarieuja.

Danes dopoldne je imel jugoslovanski zunanjji minister g. Bogoljub Jevtić sestanek s predsednikom skupščinskega odbora za zunanje zadeve g. Paulom Bastidom.

Razgovori in sprejem

Pariz, 12. jun. AA. Danes ob 13 je predsednik francoske republike g. Albert Lebrun priredil v Elyzejski palači svečan banket v čast jugoslovans-

skega ministra za zunanje zadeve in ge. Jevtićev. Banketu so prisostvovali predsednik ministrskega sveta Gaston Doumergue z vsemi člani francoske vlade; dalje predsednika senata in narodne skupščine in druge visoke francoske osebnosti. Banketa so se dalje udeležili poslanik turške republike Suadbej, poslanik kraljevine Jugoslavije dr. Miroslav Spalajkovič, poslanik kraljevine Romunije Dinu Cesiano in poslanik češkoslovaške republike dr. Osuskij.

Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič je priredil noč ob 17 v kr. poslaništvo čajanko v čast jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve in ge. Jevtićeve. Na čajanko so bili povabljeni med drugimi zastopniki jugoslovanske kolonije v Parizu in zastopniki časopisa.

Odlikanja

Pariz, 12. jun. AA. Predsednik francoske republike g. Albert Lebrun je blagovolil odlikovati jugoslovanskega zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića z redom častne legije 1. stopnje.

Pariz, 12. jun. AA. Svetnik kr. jugoslovanskega poslaništva v Parizu g. Lazarevič in šef kabine

zunanjega ministra g. Markovič sta odlikovana z redom častne legije 4. stopnje.

O čem razpravlja

Pariz, 12. jun. AA. »Oeuvre« smatra, da bo francoski zunanjji minister Barthou po vsej priliki izrazil Jevtićovo željo, naj bi se približil Italiji. Prišel je čas za vse, da podpirajo to bližanje. Kasne so zadavni načrti Francije, ni znano nikomur, pravi list dalje. Neki misijo, da se bo Francija vrnila s svojim starim načrtom trojnega sporazuma, pa najsi bi bil ta samo v obliki pogodbe prijateljstva med Francijo, Italijo in Jugoslavijo. Poleti 1923 je Italija odbila svoje sodelovanje pri takem sporazumu, dokler bosta Francija in Jugoslavija združeni s posebnimi pogodbami. Tudi Briand je v svojih zadnjih letih opetoval poizkušal urešiti ta načrt, vendar zmanj. Sedaj pa kaže, da bi se utegnila Italija pridružiti takim pogodbam v nekoliko izpremenjeni obliki in s primernimi političnimi ugodnostmi. S tem bi se Italija vrnila k evropski politiki, kar je želja nas vseh. Barthou je iskreno prepričan, da je zdaj prišel čas za ta korak.

Rusija in Mala zveza

Kako so pomirili Romunijo?

Zgodovinska pisma, ki onemogočujejo revizionizem z oboroženo silo

V včerajšnjem uvodniku se je »Slovenec« vpraševal, kakšna posebna jamstva je moral dobiti Romunija, da je vzpostavila z Rusijo diplomatske odnose kljub nejasnosti, ki vlaže glede Besarabije. Danes smo srečni, da lahko objavimo besedilo pisem, ki sta jih izmenjala Litvinov in Titulescu in ki dajejo odgovor na naše vprašanje.

Zeneva, 12. junija. Z. Danes je objavljeno besedilo pisem, ki sta jih izmenjala romunski zunanjji minister Titulescu in sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov ob prilikih »normaliziranja odnove« med obema državama. Pisem, ki sta po besedilu čisto enaki, se glasita:

»V pismih, ki sva jih izmenjala dne 9. junija 1934, sva govorila, da so vzpostavljeni redni odnosi med najnajmočnejšimi državama.«

»Da bi se pa ti odnosi mogli razvijati v smislu vedno večjega zbljanja in vedno bolj iskrenega in trajnega prijateljstva, imam čast, potrditi Vam v tem pismu sporazum, ki sva ga sklenila in ki je slediče vsebine:«

»Najni državi si zasedejojamčno polno in brezmejno spôstovanje neodvisnosti vseh najnajmočnejših držav in se obvezujeva, da se ne bosta vmešavali, niti posredno, niti neposredno v notranju vprašanju druge druge, ali v notranji razvoju druge druge. Posebno pa se bosta vzdržali vseke agitacije in propagande ter sploh kakrsnekolik intervencije ali odprije ali tajne pomoči v prilog takšne propagande, na perjene proti drugi državi.«

»Obe državi se še posebno obvezeta, da ne bodo dovolili, da bi se ustanavljala ali obstojala na ozemlju druge države kakšna organizacija, ki si je postavila nalog, da bi se z orožjem borila proti drugi državi, oziroma, ki bi hotela rovariti proti političnemu in socialnemu režimu v drugi državi s pomočjo nasilstev, ali ki bi dajala pobudo za teroristična dejanja, ali sama organizirala teroristična dejanja proti uradnim zastopstvom druge države. Istotako se obvezeta obe državi, da ne bodo trpeli na svojem ozemlju organizacij, ki bi si nadevali same vlogo vlad druge države ali posameznih delov druge države.«

Slednji se na isti način obe državi obvezujeta, da ne bodo dovolili, da bi se na njunem ozemlju zbirale oborožene sile, da bi čez njuno ozemlje korakale oborožene sile, se prevajačo orožje in druga država, ali v notranji razvoju druge druge. Posebno pa se bosta vzdržali vseke agitacije in propagande ter sploh kakrsnekolik intervencije ali odprije ali tajne pomoči v prilog takšne propagande, na perjene proti drugi državi.«

V teh pismih torej obideta Romunija in Rusija vprašanje Besarabije s tem, da se obe slovesno odrečeta vsakemu revizionizmu z oboroženo silo.

teri je po mednarodnih pogodbah podvržen, te pravice spoštovati in čuvati. Italija pa si s svojim ravnanjem z našim življem v svojih mejah sama jemlje pravico, da od nas išče krščanski koli političnih aranžmanov in kompromisov, ker bi od nas kot države ne bilo dostojno, da priznamo kaj onemu, ki onkraj naših državnih mejnikov ljudem naše krvi, jezikova in kulture odreka najbitnejše naravne pravice naroda.

To ni več golo vprašanje italijanske notranje politike, ampak vprašanje, ali se v Evropi sploh še priznavajo človečanske pravice in načela, ali je kakšni državi dovoljeno postavljati se nad te pravice in nad načela evropske kriščanske kulture in z ali se smejo celi narodi nasilno izbrisavati z zemljevidom, kakor so se svojčas ob delih osvajalcem enostavno iztrlejala celo celo plemena. Mi imamo kot država dolžnost, da od Italije zahtevamo za več kot polmilijona Jugoslovjanov pod savojsko krono najmanj tiste pravice ki jih ima pesniča Italijanov pri nas. Če pa kdo tega noče priznati, potem nima moralne pravice, da od nas česa išče: tako je in mora biti stališče vseke države in vsake narode, ki samega sebe spoštuje.

skega ministra za zunanje zadeve in ge. Jevtićeve. Banketu so prisostvovali predsednik ministrskega sveta Gaston Doumergue z vsemi člani francoske vlade; dalje predsednika senata in narodne skupščine in druge visoke francoske osebnosti. Banketa so se dalje udeležili poslanik turške republike Suadbej, poslanik kraljevine Jugoslavije dr. Miroslav Spalajkovič, poslanik kraljevine Romunije Dinu Cesiano in poslanik češkoslovaške republike dr. Osuskij.

Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič je priredil noč ob 17 v kr. poslaništvo čajanko v čast jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve in ge. Jevtićeve. Na čajanko so bili povabljeni med drugimi zastopniki jugoslovanske kolonije v Parizu in zastopniki časopisa.

Odlikanja

Pariz, 12. jun. AA. Predsednik francoske republike g. Albert Lebrun je blagovolil odlikovati jugoslovanskega zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića z redom častne legije 1. stopnje.

Pariz, 12. jun. AA. Svetnik kr. jugoslovanskega poslaništva v Parizu g. Lazarevič in šef kabine

ske Rusije po tem paktu so omogočila, da se naši odnosi normalizirajo in da smo vzpostavili diplomatske stike s Sovjetsko Rusijo. S tem smo otvorili novo politično dobo.

Češki poslanik v Moskvi

Praga, 12. junija. Z. V tukajšnjih političnih krogih izražajo prepričanje, da bo češkoslovaška vlada odpreklicala svojega dasednjega trgovinskega zastopnika v Moskvi. Smetano in imenovala za svojega prvega poslanika v Sovjetsko Rusijo Boga Pavla, ki je bil tudi predsednik češkoslovaškega odbora v Rusiji leta 1917 ter je poleg predsednika Masaryka in pokojnega generala Štefana glavnim organizator češkoslovaških prostovoljnih legij v Rusiji. Leta 1918 je postal Bogdan Pavlu samovladitelj češkoslovaških legij in se je kot takšen boril tudi proti boljeviških celam, ki so hotele preprečiti umik Čehoslov

Terroristično delovanje v Avstriji

Dinamit daje Nemčija

Dunaj, 12. jun. Z. Avstrijska vlada je izdala novo uradno poročilo o terorističnih atentati, ki so jih po vsej Avstriji vprizorili narodni socialisti, ali boljše rečeno narodni boljševiki, v katerem pravi, da ima vse dokaze v rokah, da prihajajo razstreljive snovi iz Nemčije, od koder pošiljajo tudi vsa povjelja za organiziranje terorističnih dejanj. Pred kratkim je dobila policija v roke pisimo nekega narodnega socialista Brauna, ki poroča narodnosocialistični centrali v Monakovem, da so vsi atentati bili izvršeni po določenih predpisih in da so uspeli. Na ta našteva Braun, točno ob kateri urti so bili posamezni atentati izvršeni in s kakšnim uspehom. Policija je nadalje presegla pošiljko iz Nemčije, v kateri je bilo polno ekranitih snovi. Pošiljka je prihajala iz Bavarske in je nosila napis »sol«. Tudi na solnograško-bavarski meji so prestregli pošiljko, v kateri se je najahalo kar 68 dinamitskih patronov s 4 zavitki razstreljivih vrvi. Tudi Frauenfeld, iz Avstrije pobegli voditelj narodnega socializma, je v svojem radiogovoru v Monakovem pozival vse »nacionalno čutete se državljanje Avstrije po Dollfussovi milosti«, naj nadaljuje svoje delo, ker »na ta način kmalu ne bo več človeka, ki bi se upal vseste se v avstrijski vlak, iz strahu, da ga ne zadene med vožnjo maščevalna roka narodnih socialistov«. Gornjeavstrijski deželnji glavar Rehrl je izjavil javno, »da je vojna z bombami delo hitlerjevske stranke v Nemčiji« in da je prišel čas, ko je mera popuščanja polna ter bo treba biti trd in neizprosen, da se resi Avstrija pred boljševizmom, ki jo sedaj napada iz Berlina.

Mirna noč

Dunaj, 12. jun. b. Najbrže zaradi varnostnih ukrepov avstrijskih oblasti je bila pretekelja noč v Avstriji skoraj popolnoma mirna. Sporočeno je bilo samo, da so v Gramat-Neusiedlu blizu Dunaja na vzhodni železnici poskusili neznanici izvršiti atentat na železniški progi, ki pa se jim ni posrečil. Dunajska polica sporoča, da se ji je posrečilo najti osrednjo narodno socialistično teroristično organizacijo ter da je zaplenila ogromni materijal. Zaradi tega upa, da se ji bo posrečilo preprečiti nadaljnje

atentate na železniške proge. Včeraj so se že formirali kmetski oddelki, ki so pod poveljstvom orozništva ali vojaščita. Ti oddelki imajo strog nalog, da ne smejo nikomur dovoliti, da se približa progi ali mostu. Prehod fez železniških tir se sme izvršiti le v točno določenih krajih. V nasprotju slučaju smoje organi vsakogar, ki bi se skušal približati progi, takoj ustreliti.

Včeraj je bilo vloženih pri izrednem sodišču za zaščito države deset novih ovad, od katerih pa je sodišče osem slučajev odklonilo in jih izročilo rednemu sodišču. Pred izrednim sodiščem se bo postopalo samo proti atentatorjem na dvorec Leopoldskrone in proti atentatorju na nadškofovsko poslopje v Salzburgu.

Dr. Dollfuss v Budimpešti

Zvezni kancler dr. Dollfuss odpotuje jutri znotraj v Budimpešto, kjer bo imel na agrarnem kongresu strokovno predavanje. Pred njegovim odhodom je bila danes popoldne seje vlade.

Atentat na Feyu

Dunaj, 12. junija, b. Davi ob 8.25 je odpotoval major Fey v Budimpešto.

Dunaj, 12. junija. AA. »Österreichische Abendzeitung« poroča, da je bil blizu Hötzendorfa izvršen atentat na železniško progo. Po tej progi se je vozil zvezni podkancler Fey na potu v Budimpešto. List pravi da je atentat veljal majorju Feyu.

Listi poročajo, da odpotuje dosedanj vodja za propagando dr. Steidle prihodnji ponedeljek v Trst, kjer prevzame tamošnji avstrijski konzulat. Vodstvo celokupne propagande bo izročeno avstrijski patriotski fronti.

Na stanovanju dijaka Weidmanna je policija našla skladishe razstreliva. Količina najdenega razstreliva tehta 25 kg. Policija je našla tudi budilnik in električne baterije, ki so potrebne za tempiranje plakenskih strojev. Sodijo, da je policija odkrila skladishe razstreliva, iz katerega so zalačili teroristične napade na železniške proge v zadnjem času.

Kulturni boj v Nemčiji

Sklepi konference nemških škofov

Pogajanja za svobodo mladinskih organizacij se bodo nadaljevala

Monakovo, 12. jun. Z. Z današnjim dnem so posvetovanja katoliških škofov Nemčije v Fuldi končana. Škofovska konferenca ni izdala nobenega uradnega obvestila. Iz zasebnih virov pa je znano, da je konferenca imenovala freiburgskega nadškoфа dr. Gröberja, osnabrškega škoфа dr. Berninga in berlinevškega škoфа dr. Barresia za pooblaščene predstavnike katoliškega episkopata, ki naj se z nemško vlado pogajajo o več spornih vprašanjih. Imenovani škofovi so dobili od konference analog, da naj dosežejo, da se katoliška mladina ne bo smela udeleževati skupinah samo pri verskem bogoslužju, marveč tudi drugače v javnem življenju, kot ju je zagotovljeno v konkordatu. Imenovani trije delegati potujejo v Berlin, kjer bodo začeli posvetovanja z zastopnikom nemške vlade dr. Buttmanom. K škofovski konferenci v Fuldi pride katoliška »Katholische Volkszeitung«, da se katoliška cerkev nahaja v odprttem boju proti zamisli ene same državne cerkve, oziroma proti raznim paganskim pokretom, ki se v Nemčiji pojavljajo.

Avtstria-Jugoslavija

Dunaj, 12. jun. c. Ker razgovori za uvoz madjarske pšenice v Avstrijo niso uspešno končali se je avstrijska vlada obrnila na jugoslovansko vlado za uvoz pšenice v Avstrijo do 30. jun. 1934. Ker pa se je sedaj v Jugoslaviji pravkar začela zetev in je tudi Donava preniza za prevoz večjih količin pšenice, je jugoslovanska vlada zaprosila podaljšanje tega roka. V tukajšnjih političnih krogih se trdi, da bo avstrijska vlada ugodila tej želji.

Nova belgijska vlada

Bruselj, 12. jun. AA. Nova belgijska vlada je sestavljena. Predsednik vlade je De Broqueville, minister za narodno brambo je Devèze, zunanjji minister Jaspars in finančni minister Sap. Notranje ministrstvo je v novi vladi prevzel Pierlot, prosvelto Maistria u., ministrstvo za kolonije T. Schaffern. V kabinetu je šest liberalcev izven parlamenta.

Imenovanje liberalca Maistria u. za predsednika ministrstva je izvabalo v flamskih krogih veliko vznemirjenje, ker se bojijo, da ne bo spoštoval njihovih pravic v pogledu enakopravnosti jezikov v javnem življenju, zlasti še, ker misijo, da bo ta vlada le prehodnega začnaja in da bo njeni življenje kratek. V poučenih krogih pa se začeli množiti zločinci. Tudi bolezni so se začeli širiti. Ker so razrušene vse ceste in vsi mostovi, je dovoz hrane nemogoč. Zato se prebivalstvo, ki si je rešilo življenje, počašča sedaj obup.

4000 ljudi je poginilo v katastrofalni nevihti na Salvadorju

San Salvador, 12. junija. c. Po najnovnejših vesteh iz poplavljene ozemlja se lahko računa, da je izgubilo življenje 4000 ljudi. Strašna nevihta je povzročila, da so nekatera jezera narastala za 10 metrov. Nevihta trajala neprstano že nekaj dni. Med prebivalstvom se je začel širiti glad in klijub strogim odredbam vlade so se začeli množiti zločinci. Tudi bolezni so se začeli širiti. Ker so razrušene vse ceste in vsi mostovi, je dovoz hrane nemogoč. Zato se prebivalstvo, ki si je rešilo življenje, počašča sedaj obup.

Iz Bolgarije

Sofija, 12. jun. k. Poveljnik kraljeve garde, polkovnik Malkev je danes odstopil. Tudi general Kazakov je odstopil.

Kar se tiče vesti o velikih aretacijah makedonstvujuših, se naknadno izjavlja, da so bile te vesti pretirane. Potrjuje se le, da je bilo aretiranih 20 vplivnejših makedonstvujuših, ker niso hoteli izročiti orožja. V nekem mestecu, kjer žive makedonstvujuši, je bil ubit župan, ker se je z orodjem v roki zoperstavil hišni preiskavi. Pač pa je resnična vest, ki je vzbudila ogromno senzacijo, da je vlada prepovedala prebivalstvu še nadalje izplačevati podpore makedonstvujušim organizacijam.

Zrevolverji na šela jeklenih čelad

Berlin, 12. jun. b. Včeraj sta bili v Schönbergu in Magdeburgu dve zborovanji Stahlhelma, na katerih je govoril voditelj Stahlhelma, državni minister dr. Seldte. Že ko se je peljal na zborovanje, se ga na poti napadli s kamenjem, na nekaterih krajih pa so nanj celo streličali in revolverji. Ob času njegovega govora so narodni socialisti metali na govornika kamenje in ga najrječi ozmerjali. Ko se je Seldte odpeljal, je nastal pretep med napadnimi oddelki in članji Stahlhelma, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

CSR ne bo plačala dolgov Ameriki

Berlin, 12. jun. b. Včeraj sta bili v Schönbergu in Magdeburgu dve zborovanji Stahlhelma, na katerih je govoril voditelj Stahlhelma, državni minister dr. Seldte. Že ko se je peljal na zborovanje, se ga na poti napadli s kamenjem, na nekaterih krajih pa so nanj celo streličali in revolverji. Ob času njegovega govora so narodni socialisti metali na govornika kamenje in ga najrječi ozmerjali. Ko se je Seldte odpeljal, je nastal pretep med napadnimi oddelki in članji Stahlhelma, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

ČSR ne bo plačala dolgov Ameriki

Berlin, 12. jun. AA. Češkoslovaška vlada se je na včerajšnji seji pečala s problemom dolgov Ameriki. O tem je izdal CTK uradno obvestilo, iz katerega je posneti, da Češkoslovaška ne bo plačala dne 15. junija zapadlega obroka dolga severnoameriških Združenih držav. Lani je namreč Češkoslovaška plačala samo del zapadlega obroka, kar je bilo smatrati za simbolično priznanje obstoječe obveznosti, obenem pa je sporočilo, da je pripravljena začeti s pogajanjem za drugačno ureditve vprašanja dolgov. Ker pa je kljub temu simbolično plačila, ki ne izpoljujejo svojih obveznosti, letos Češkoslovaška po zgledu Anglije ne bo nič plačala.

Švica - zvesta demokraciji

Bern, 12. junija. p. Na današnji seji švicarskega narodnega sveta je imel zvezni predsednik Motta velik politični govor, v katerem je poudaril, da ostane Švica zvesta demokraciji vključno veliki propagandi za fašizem, ki prihaja iz inozemstva. To propagando proti švicarski demokraciji Motta odločno odklanja. Glede represij proti nemškemu tisku za prepovedi uvoza velikega dela švicarskih listov v Nemčijo pravi predsednik, da Švica ne rabi nobenih represij v svoji borbi. Motta je odgovarjal tudi na neko komunistično interpellacijo, ki je zahtevala priznanje Rusije po Švici. Švica zaenkrat Rusije ne bo priznala in tega ne bo storila tudi tedaj ne, ko vstopi Rusija v Zvezno narodov. Smatra, da Švica tudi v tem slučaju ni obvezana priznati sovjetske Rusije.

V Franciji 235 bivših ministrov

Pariz, 12. jun. TG. Statistika, ki jo je objavil francoski tisk, pokazuje, da danes živi v Franciji 235 bivših članov francoskega kabineča. Od teh jih je 66 senatorjev, 10% narodnih poslancev, 64 pa je neparlamentarcev.

Francoščina v Rusiji

Paris, 12. jun. m. »L'Oeuvre« poroča, da je sovjetska vlada sklenila, da bo na vseh šolah namesto nemškega jezika uvedla zopet francoščino, ki je bila po sklenitvi rapalske pogodbe odstranjena z ruskih šol in mesto nje uvedena nemščina.

Politika Mahatme Gandhija

Povratek k parlamentarni taktiki

Politika voditelja indijske osvobodilne organizacije je v zadnjem času stopila v novo fazo. Gandhi zadnje mesece ne dela več v interesu kaste »nedokajivih«, ampak je vse svoje moći posvetil prebivalstvu, ki je po zadnjem velikem potresu bilo težko prizadeto. Za omiljenje velike bende ponosencev so tako Angleži mnogo prispevali, kakor tudi indijska nacionalna društva. Ob tej priliki je torej Gandhi izrazil pripravljenost delovati skupno z angleško pomočjo akcijo. V ta namen je že 20. marca sklical v Patni konferenco, na kateri so bili poleg indijskih nacionalistov povabljeni tudi liberalci in nekaj višjih angleških uradnikov. Gandhi se je na tem sestanku prizadeval, da bi bila sprejeta resolucija, ki izraža pripravljenost sodelovati z Angleži. »Vseindški nacionalni kongres« je sestavljal, naj opusti proti Angležem.

Natombreči dosegli osvobojenje od indijske nadoblasti na ilegalen način ni prav uspel. Zato bodo Indci sedaj poskušali nacionalno samostojnost, ali pa vsaj državno avtonomijo v okviru britanskega imperija legalnim potom. Angleška vlada v Delhi je izjavila, da bo v slučaju ukinitev zapovedi o neposlušnosti izpostila z zaporom politične ujetnike in v priznalu legalnosti »Vseindškega kongresa«. Zadnji čas so mnogi člani kongresa pod vodstvom dr. Ansaryja, ki je tudi Mohamedanc, sklenili, da obnovi staro stranko Swaray, ki jo je ustanovil pokojni voditelj Nehru, in sicer s tem namenom, da bi kongresistom v zakonodajni skupščini zagotovili mandate in tako mogli delovati na parlamentarnem področju. Zanimivo je, da se pred petimi leti na vsevravnem kongresu v Lahore Gandhi temu namenu uprl. Sedaj pa je brez nadaljnega sprehajanja Ansaryev predlog. Splošno vlada prepričanje, da je tudi kongres Gandhi mnogo izgubil na svoji popularnosti pri narodu in mnogi so mnenja, da bi bilo bolje za indijski nacionalni politični pokret, ako se Gandhi umakne iz politike in poslež živi kot duhovnik in apostol.

V začetku maja je nova Swaray stranka imela kongres v Ranhi, ki se ga je udeležilo nad 100 odličnih zastopnikov iz vse Indije. Gandhi se zborovali na zboru, ki je imel Gandhi izklicno vodstvo, in rodil večjega uspeha. S samim pasivnim odporom (»Satyagraha«) prebivalstva in drugimi tovrstnimi metodami ni bilo mogoče zlomiti angleške sile. Od leta 1918 dalje je Gandhi doživel več porazov. Tudi njegov pohod k morju se je končal leta 1930 s precej klaverinskim pakтом z indijskim podkraljem Irwinstonom, ki mu prinesel za Indijo nobenega bistvenega uspeha. Polagom se je izkazalo, da metod, kakor se jih je posluževal Gandhi, ni mogoče dolgo časa v političnem boju vporabljati, zlasti, ker mnogi iz trenutnih materialnih ozirov niso sledili njegovim navodilom. Radi tega so razni voditelji indijske osvobodilne organizacije že delj časa Gandhi opozarjali, da bo treba taktiko proti angleškim oblastim spremeniti. V tem oziru predvsiči zlasti voditelj mohamedance Asif Ali, ki je strasten borec za indijsko samostojnost. Gandhi je dosedaj odgovarjal svojim prijateljem, da pasivni odpor ni politično bojno sredstvo, ampak je pred vsemi verski moment. Nikakor pa se ne more reči, da dosedanja taktika ni uspela radi tega, ker bi Indija ne bila nacionalno edina in ne imela enotnega jezika ali kakor, da je indijski narod nepomirljivo razklanjal med Mohamedance in Hindni. Dejstva dokazujejo, da so Indiji enoten narod, da imajo tudi enoten hindustanski jezik, ki ga govorijo povsod v Indiji, na severu in jugu, na vzhodu in zapadu. Celo najmočnejša mohamedanska organizacija v Indiji, »Jamat-i-Ulama-I-Hind« pod vodstvom Musti Kifayat Ulah in Molaj Ahmed Saeed se je iz verskih razlogov najodločnejše zavzela za indijsko nacionalno samostojnost. S tem odpade očitek, da se Mohamedance sploh ne brigajo za indijsko nacionalno cilje in za enotno bodočnost Indije. V nacionalnem oziru se torej nikakor ne more reči, da bi Mohamedanci, ki med 352 milij. Indijcev štejejo 70 milijonov prebivalcev, stali na kakem drugem stališču,

Belgrajške vesti

Belgrad, 12. jun. m. Danes dopoldne je notranji minister sprejel zastopnika Zvezne mest, ki so mu ob tej priliki izročili obširno spomenico v zvezi z novim načrtom zakona o mestnih občinah.

Belgrad, 12. jun. m. Danes dopoldne ob 4 je odbor za proučevanje zakonskega osnutka o mestnih občinah nadaljeval načelno razpravo o tem zakonskem osnutku. Razprave se je udeležil tudi notranji minister Žika Lazić, ki je podal poslanec potrebnega pojasnila na njihova izvajanja. Načelni predstev zakonskega osnutka o mestnih občinah v odboru za proučevanje zakonskega osnutka o mestnih občinah nadaljeval načelno razpravo o tem zakonskem osnutku. Razprave se je udeležil tudi notranji

Pod najbolj barbarškim režimom Europe

Gospod Anton Rutar, podvoda goriškega semeniča, se nahaja v konfinaciji v vasi Monteleone di Spoleto v Umbriji.

»Naš narod ljubi Marijo« — ta ugotovitev je v Italiji nevarna za državo. Policija v Gorici je namreč zaplenila knjigo »Sejavec«, to je zbirko prenobljenega o vsakonedeljskem evangeliju, ki jo izdaja po vojni vsako leto dr. Andrej Pavlica. Motivacija zaplenitve je ta, ker se v tem zvezku omenja svetnika sv. Ciril in Metod in ker je na enem mestu zapisano, da »naš narod ljubi Marijo«... Menda goriška fašistična policija, ki sama naboljih knjig gotovo ne čita, dobiva tozadne instruk-

cije od knezoškofijskega ordinariata v Gorici, ki ga začasno upravlja mons. Sirotti, kakor znano.

Na odgovor je bil klican v Pulo kurat g. Miklavž iz Dolenje vasi pod Učko, ker je molil v cerkvi za tržaškega škofa, ki Učko pod njega spada, in vernikom priporočil, naj molijo zaanj.

Potujevalnico naših otrok bodo ustavili s pribojnjim letom v Lonjeru tik Trsta. Tržaška občina je v ta namen kupila poslopje bivše društvene gostilne za 42.000 lir. Ubogi italijanski režim, ki ima še v 16. letu »odrešenja« také skrbi, kako bi poitaljančil Lonjer, ki spada k samemu »najbolj italijanskemu in najzvestejšemu in najrimskejšemu mestu« Trstu!

Plameni uničujejo domove

Strela užgala

Križe, 11. junija 1934.

Preteklo soboto, t. j. 9. t. m. je okrog 16 pooldne udarila strela v gospodarsko poslopje g. Zaplotnika Franca, p. d. Princa v vasi Gozd, občina Križe na Gorenjskem. Poleg tega poslopje je pogorelo tudi še drugo gospodarsko poslopje istega nesrečnega posestnika. Rešiti so mogli malenkost. Poleg stojeca hiša se je tudi že vnemala, toda so jo s pomočjo domaćih, križkih gasilcev rešili. Skoje je velika in je le deloma krita z zavarovalnino.

Sosedje so morali tudi na svoje imetje paziti in so nosili že iz hiš iz strahu, da se ne bi tudi njihove hiše vzbale. Vode je bilo drugače dosti, kar se je pa zahteval dolgotrajnemu dežju. V neposredni nevarnosti je bila tudi sosednja Podvogarjeva hiša, da je ne bi užgala strela. K sreči je strela svignila v bližini stojecu lipa, katero je osmodila.

Toda kaj bi bilo, ako bi nastal požar v poletni vročini? Za Gozd ne bi bilo rešitve zaradi pomanjkanja vode. Par vodnjakov in korito za živoje je sploh premalo. Vasi Gozd manjka vodovoda, karšnega je napeljal g. Zaplotnik Franc, gostilničar in trgovec v Rejnjanah. Kadar so v Gozdu naliivi, so vaška pota spremenjena v hudournik. Menda je nameraval zdravilišče Golnik v Gozdu zgraditi stavbo, pa je propadla namera ravno radi tega, ker ni vodovoda. Potrebna bi bila tudi elektrika, ki drugače sveti v tej občini, in bi se lahko spetljala tudi v Gozd, in to skozi nižje ležeči vasi Zg. in Sp. Veterno. Ravno tako bi se lahko podeljal vodovod — a ni denarja! Zakaj se ne bi s tujskim prometom gospodarsko pomagalo domačemu ljudstvu? Inicijativu in pomoč bi mogoče prevezla banška uprava in Higijenski zavod v Ljubljani, saj bi se na ta način povečala tudi davčna moč banovine. Dal Bog.

Ogenj uničil domek reducirane rudarja

Zalec, 11. junija 1934.

Vas Vrbje pri Zalcu je izpostavljena neprestajnim katastrofam. Zdaj udere v danov razdrte, še nepravljene struge Savinj, poplavi vas, uničuje polja in travnike. Danes pažejo odjeknil otozen glas gasilskoga roga in naznanjal, da je v vasi ogenj. Vsak se je s strahom oziral, kje gori. Vso v plamenu so našli majhno hišico Šestirja, reduciranega rudarja. Gasilci so bili takoj na mestu, se trudili, da bi hišico oteli ognju, toda hišica, postavljena že iz lesa, krita s slamo, je zgorela vse. V nevarnosti so bile tudi okoli stočje hiše, ki so tudi deloma pokrite s slamo. Vsak trud je bil zaman, zgorelo je vse, oblike, ki je bila shranjena na podstrešju in še razno pohištvo je vzelo svoj konec v ognju.

Grozovit udarec je zadel družinico, ki si je prigospodarila skromno stanovanje, ki je bilo še včeraj njihovo zavetišče, danes pa se objokane oči ozirajo na uničeni dom. Ravno zato, ker so imeli majhno hišico, je bil pred leti reducirani gospodar v rudniku Zubukovca.

Hišica je bila zavarovana le za malo vsoto, ki nikakor ne bo kralja škode. Ob pogorišču pa jekajo mlad mož, žena in otroci, v žalosti premišljajo bedo ubogega človeka, ki si bo moral iti prisot stanovanja k svojim sosedom.

Pri revmatizmu, išiasu, ženskih bolezni, odebelelosti in prezgodnji ostarelosti že starodavno

dokazani sijajni in trajni uspehi

v Dolenjskih Toplicah

Pojasnila in prospekti: Uprava Dolenjske Toplice Pri Novem mestu. / Zmerne cene. / Celoletni obrat.

Požar pri Poljčanah

Poljčane, 12. junija.

Zopet je v svetlem siju zažarelno nebo v naši okolici. Gori! S tem vzklikom so se ljudje v Globokem pri Studenicah zbudili sredno noči in hiteli proti goreči hiši posestnika Daniela Cara v Globokem pri Studenicah. Okoli devetih so bili legli posestnik Car, njegova žena in 12-letna hčerka k počitku. Okoli polnoči se je žena zbudila ter opazila, da je v sobi veliko dima. Skočila je iz postelje in hitela proti vratom, ki vodijo v vežo. V trenotku, ko je odprla vrata in hotela pogledati v vežo, so bušnili plameni v sobo. Zbudila je moža in hčerkino in se je vsem trem v zadnjem trenotku posrečilo, da so se rešili iz smrtnovenarnega ognjenega objema. Ker v bližini ni vode, ni bilo mogoče misliti na gašenje, tako da je hiša do tal pogorela. Prizadeti so s težko žalostjo morali gledati, kako jim je ognjeni element uničil vse imetje. Ogenj je najbržje nastal radi pokvarjenega dimnika.

★

Cesta Radohova vas - Žužemberk

Št. Vid pri Stični, 11. junija.

Banovinska cesta Radohova vas - Žužemberk se letos nadaljuje. Delajo sedaj v župniji Sela pri Šumberku. Po tem cesti bodo imeli Žužemberčani za 8 km krajsko pot, kakor je sedaj do postaje Stična. Delo se plačuje iz bednostnega fonda. Delavci dobivajo po 15 Din na dan in to ob svojem. Od tega odtegnejo 1 Din za bolnišnico blagajno. In za to plačo se delavci kar ponujajo. Kmalu bi se stepili za čast, kdo bo sprejet na delo. Iz tega je pač razvidno, kolika stiska je med ljudmi.

Truplo umorjene ženske najdeno v gozdu

Boštanj, 11. junija.

Včeraj v nedeljo, 10. junija, so našli otroci pri nabiranju gob v gozdu nad cesto, ki pelje iz Sevnice v Mokronog, truplo neznane ženske, ki je najmanj 10 letnega in je že razpadalo.

Sodna komisija je danes ugotovila, da je bila umorjena s topo sekiro. Odbita ji je bila celia spodnja čeljust in nos. Stara je bila kakih 85 let. V naših krajih ni znana in nikjer nobene ne pogrešajo.

Oblečeno je bila v črn jopič in karirasto krilo. Najbrž se je izvršil ta umor po sejmu, ki je bil 1. junija v Boštaju. Orožništvo bo pozvedovalo, kdo bi bila ta ženska. Denarja ni bilo pri njej nič najdenega, ampak samo trije robci. — Za to grozno dejanje ve pa tudi Bog Vsevedni.

Zopet se vozimo z brodom v cerkev in šolo

Št. Vid pri Stični, 11. junija.

Nevihta v noči na 8. juniju je prinesla toliko vode, da se je razlila čez travnike in njive. V Dobu pri cerkvi sv. Petra ni mogoče iti po občinski cesti. Za prevoz so pripravljeni brodovi, katere morajo uporabljati prebivalci vasi: Podboršt, Sela, Dobravica, Sad. Škoda je velika. Po travnikih je popladena trava, da ne bo za krmo. Po njivah je uničen oves, ječmen, koruza itd. Treba vejeti vnovič. A semena bo primanjkovalo.

Ali bo sedaj davčna oblast odpisati davke? Pomladni niso hoteli odpisati davkov od travnikov, ki so bili celih šest mesecov pod vodo, češ, da je bila prošnja prekasno vložena. Poprej ko se škoda vidi, se vendar ne more delati prošnja.

Ce se končno dotaknem še estetskih vrednot pevskega podajanja, moram tudi s te strani ponovno ugotoviti izredno umetniško vrednot. Bodisi da vzamem v misel zvočnost zborja, ki kljub nekoliko šibkim basom zveni iz zdravih gril povsem zlito in jasno barvit, bodisi da se oslonim na pevsko reproaktivno zakonitost, ki je bila izpolnjena podrobno. V slednji smeri zlasti zamisljam dosledno izvedena opredelenost glasbenih misli, jasna plastičnost v njih izvedbi, pa tudi stroga izklesanost skupnosti in precizna vokalizacija; za vsem pa izredna občutenost in smiselnost v podanju bogate vsebine, ki je položena v vsa te dela.

Tako ta akademski koncert nujno izvabila iz nas ne le popolno priznanje, temveč tudi iskreno hvalenost z ozirom na podano korist vsemu slovenskemu narodu.

V. U.

Dolenc-Maklecov, Sistem celokupnega kazenskega prava kraljevine Jugoslavije. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena broširani knjigi 175 Din, vezani 195 Din.

Od leta 1929 je postavljeno naše kazensko pravo na novo podlago. Izšlo je od tega časa že več knjig, ki razlagajo kazenski zakonik v večjem ali manjšem obsegu. Kakor ne moremo zanikati pomena in potrebnosti tolmačev k posameznim zakonom, zlasti so dobrodelni za posamezno porabo, ker omogočajo hitro orientacijo, se je opažala vedno večja potreba, izdati sistematično delo o kazenskem pravu. Gre za popolnoma novo pravo, čigar temelji se iz dna razlikujejo od prej veljavnega prava, vse je zgrajeno na novih načelih. Ni moč pravilno razumevati posameznih določb zakonika, ako si o teh načelih nismo na jasnom, aka ne vemo, kako se razpletajo v posamezne norme. O tem

z NIVEA na zrak in sonce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke obleke odvadila soncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo ali Nivea-oljem — oboje varuje in negeje kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

† Župnik Karel Hraba

Ormož, 12. junija. Davi je umrl upokojeni župnik krške škole in tajnik tukajšnje posojilnice g. Karel Hraba.

★

Karel Hraba je bil rodom Ceh. Rodil se je 16. oktobra 1872 v Piseku na Češkoslovaškem. Po dokončanih gimnazijskih študijah je sledil zaledu štivilnih svojih rojakov, ki so se odzvali pozivu takratnega krškega škofa dr. Kahna, ki je nujno potreboval duhovnikov, ker sam ni imel še v svoji skofiji potrebnega naraščanja. Bogoslovne študije je dovršil v celovškem bogoslovju. V mašniku je bil posvečen 19. junija 1896. Z njim so šli v dušno pastirstvo tako med Slovence kot tudi med Nemce na Koroškem znani češkoslovaški rodoljubi, kakor sedaj že rajni Fr. Stingl, Valeš Vaclav, Fr. Cihelj in se živeči J. Bayer. Kot navdušeni Sloveni so se z veliko vremena vrgli v narodnostni boj za pravice koroških Slovencev, ustavnljali prosvetna društva po vzoru takrat že sijajno organiziranih Čehov ter s pisanjem po češkem časopisu mnogo doprineli, da je počolj koroških Slovencev postal bolj znani po vsej Avstriji.

Karel Hraba je bil kaplan v več slovenskih župnijah in je povsod zapustil dobro organizirane slovenske trdnjave v izobraževalnih in pevskih društvih. Nazadnje je postal župnik v Šmarjeti v Rožu, kjer je bil eden najbolj marljivih organizatorjev slovenstva v Rožni dolini. Vsled svojega narodnega delovanja se je še pred plebiscitem moral umakniti iz Koroške, kamor se tudi po plebiscitu ni več maral vrnil. Naselil se je v Ormožu, kjer je zaslužnega duhovnika, dobrega dušnega pastirja, ki je svoje srce pustil med koroškimi Sloveni, dohitela tudi smrt. Naj v miru počiva!

Pogreb pokojnega gospoda župnika bo v četrtek, dne 14. junija ob pol 3 popoldne.

Jugoslovanska nacionalna stranka in borci

Nedeljsko »Jutro« je priobčilo tole debelo tiško

resolucijo s konferenco JNS

»Na konferenci sreskih organizacij Jugoslovanske nacionalne stranke iz dravskih banovin v Ljubljani dne 4. junija 1934, ki ji je poleg 234 delegatov iz vseh 27 sreskih organizacij prisostvovalo tudi 6 senatorjev, 24 narodnih poslancev, 30 banovinskih svetnikov in 9 članov glavnega odbora JNS, je bilo na osnovi poročil iz vseh s-ozov in po temeljiti razprav, soglasno ugotovljeno:

da je v dravski banovini tako zvana bojevniška akcija pogubna za konsolidacijo političnih razmer na osnovi narodnega in državnega edinstva ter ideje šestojanuarskega manifesta.

Izražajoč svojo neomajno voljo, da ostane Jugoslovanska nacionalna stranka enotna, krepko povezana vojska jugoslovenske politike in državi in banovini, zahteva konferenco od vodstva in od vseh organizacij stranke, da iz gornje konstatacije takoj in energično izvajajo vse potrebljene konsekvenčne.

Z ozirom na to konferenco in njene sklepne pa je predsednik »Bojč« g. Kuster Avgust na zborovanju na Bledu 11. junija prečital daljšo

izjavo borcev

v kateri v uvodu poudarjajo, da so Slovenci že od nekdaj bili za skupno sožitje s Srbji in Hrvati ter da je mnogo Slovencev padlo za svobodo in zedinjenje.

»Po končani vojni je slovensko ljudstvo hitelo v bratski objem svojih jugoslovenskih bratov Srbov in Hrvatov pod slavnim žezlom dinastije Karađorđević... Toda na žalost smo kaj kmalu opazili, da ta notranja ureditev ni usmerjena po pravih potih... Naš prejubiljeni, vzvišeni Vladar je pokazal s svojim šestojanuarskim manifestom za to notranjo ureditev edino pravo pot.« Nato navaja izjava, da so se med kralja in ljudstvo vrnili razni poklicani v nepoklicani politiki, ki so sebe in svoje pristaže slikali za kralju udane in državotvorne, druge pa odbijali in črnili.

Prehajajoč na gibanje bivše Zveze slovenskih bojevnikov in na njene shode pravi izjavo borcev: »Saj se je tudi vsak patriot v resnici mogel samo veseliti, da se je naše ljudstvo v tako ogromnih množicah zbiralo, izrazilo neomejeno udanost in zvestobo Kralju in Jugoslaviji! Pa so se našli ob

more poučiti samo sistematično delo, ki pokaže novo kazensko pravo kot enotno zgradbo.

Tej potrebo bi odpomogla nova knjiga dr. M. Dolenc in A. Maklecova, profesorjev za kazensko pravo na ljubljanski univerzi. Knjiga je zamišljena v prvi vrsti kot učbenik za tiste, ki se hočejo kazenskega prava učiti. Tem je neobhodno potrebna, saj se vsebina kazenskega prava ne da priučiti le po zakonikih in tolmačih. Vendar pa ima knjiga pomen tudi za praktične juriste, ker uvaja v duh novega prava, ker kaže to novo pravo v celoti. Kot celota gledano se pokaže to v povsem drugi luči, kakor le pod vidikom posamezne kazenske norme. Duh novega prava bo razložen brez posebno izobraževanja občenega dela, v katerem prihaja do izraza načela novega kazenskega prava.

Ljubljanske vesti:**Zaradi preprog v mestni zastavljalnici**

Ljubljana, 11. junija.

Pred ljubljanskim okrožnim sodiščem se je danes končala zanimiva civilna prava med go. Berto Lampretovo, soprogom drž. veterinarja v Karlovcu, in mestno občino ljubljansko. Zgodovina te pravde sega v leto 1929 nazaj in razkriva marsikatere zanimive podrobnosti iz poslovanja ljubljanske mestečne zastavljalnice v luči dveh nasprotujočih si strani. Gospa Lampretova očita ljubljanski zastavljalnici razne poslovne nekorektnosti proti njej kot stranki, zaradi česar je utrpela veliko škodo.

Tožiteljica zahteva 15.000 Din odškodnine z obrestmi

Leta 1929 je gospa Lampretova zastavila v ljubljanski zastavljalnici štiri dragocenne preproge, od katerih je bil samo prvi vzorec Tebris vreden najmanj 16.000 Din. skupna vrednost preprog znaša po njeni ocenitvi najmanj 30.000 Din. Zaradi teh preprog je lano pri svojem pravnem zastopniku dr. Lokarju vložila tožbo proti mestni občini ljubljanski kot lastnici zastavljalnice.

V svoji tožbi ga, Lampretova navaja, da preprog ob zapadlosti ni mogla rešiti in je nato dosegla podaljšanje zastave proti plačilu 3000 Din. Ob drugi zapadlosti je skušala rok še enkrat podaljšati, kar pa ji je bilo odklonjeno. Dne 12. novembra 1930 so bile preproge prodane na dražbi. Kupil jih je občinski svetnik in načelnik upravnega odbora mestne zastavljalnice g. Miroslav Urbas za vzklico ceno 15.000 Din. Cen 3. dražbenega reda med drugim določa, da se morajo zlasti predmeti večje vrednosti prodati po kolikor mogoče visoki ceni. V smislu te naredbe se morajo zato vsi predmeti, ki pridejo popolne na dražbo, staviti zainteresiranemu občinstvu popolne na ogled. Ti predmeti se, tako trdi tožiteljice, pri dražbi njenih preprog niso upoštevali, ker niso bili popolne na dan dražbe stavljeni na ogled. Ogledali si jih je samo načelnik upravnega odbora zastavljalnice g. Urbas popolne en dan pred dražbo in nato še v četrtek popolne.

Dalje navaja tožiteljica, da je vodja zastavljalnice g. Mejak izjavil strankam, ki so se za te preproge zanimali, da jih popolne ne bodo prodajali, ker je zastava podaljšana. Dr. Lampret, mož tožiteljice, je poslal na dražbo nekega svojega znanca, da bi zanj kupil preprog, če bi jih mohali prodati pod ceno, ali pa da bi jih vsaj dražil. Ta možev znanec je povedal, da preprog ni bilo popolne med razstavljenimi predmeti na ogled. Tudi gdje Kozamurnik, priv. uradnica v Ljubljani, je hotela kupiti te preproge, pa si jih ni mogla ogledati pred dražbo. Preproge so bile nato popolne prodane za vzklico ceno 15.000 Din edinemku kupcu, načelniku upravnega odbora zastavljalnice g. Urbasu.

S tem postopanjem je bila ga, Lampretova oškodovana za najmanj 15.000 Din. Preproge so bile, kakor rečeno, vredne najmanj 30.000 Din in bi ta znesek gotovo tudi dosegli na dražbi, če bi si jih interesenti dopolnile lajko ogledali. Kupila bi jih bila navedena gdje Kozamurnikova, ali znanec njene moža ali kdo drugi. Presežek zastavne vsove bi bil v smislu §§ 15. in 16. dražbenega reda prizadpel njej. Za ta znesek, s 5% obresti od 12. novembra 1930 dalje, se torej čuti tožiteljica oškodovana in ga zahteva od mestne občine, ki je odgovorna za delo svojih uradnikov.

Mestna občina se brani

Mestna občina ljubljanska je po svojem pravem zastopniku dr. Modicu vložila obširen tožbeni odgovor, v katerem zahteva, da sodišče odškodninske zahtevek tožiteljice ge. Lampretove v celoti zavrne in jo odsodi v plačilo pravnih stroškov.

V tem odgovoru mestna občina odreka tožiteljici vsako aktivno legitimacijo za tožbo. Tožiteljica sama baje ni bila nikdar v zastavljalnici in zato tudi ni mogla plačati zneska 3000 Din za podaljšanje dražbenega roka. Niti poslovnik niti dražbeni red nikjer ne določata, da bi morala zastavljalnica predmete, ki pridejo na dražbo, komu pred začetkom pokazati. Dražbeni red določa edinole to, da vodstvo zastavljalnice pokaže interesentom blago na njihovo željo, da se jim postreže s potrebnimi pojasnili in splošno ukrene vse, da se predmeti prodajo po kolikor mogoče visoki ceni. Na dan dražbe 12. novembra ni bil prekrenen noben zakonit predpis, ker so bili že doprednje preneseni vsi predmeti iz skladista v prodajni prostor, med njimi tudi preproge. Po 11 so jih na željo g. Urbasa odnesli nazaj v skladiste, da si jih tam pobliže ogleda in so mu jih v ta namen tudi razgrnili. To so poštne zaslisanje priče: g. Mejak, vodja zastavljalnice, cenilec, g. Vavpotič, skladničnik Oblak in sluga Kert. Priča Mejak odločno zanika, da bi bil izjavil strankam, ki so si že zelele preproge ogledati, da popolne ne bodo dane na dražbo, ker

Dentist Palovec

Kongresni trg, do konca tega meseca ne ordinira.

Prijatelju Pibrum v prezgodnji grob

Zadnjikrat sva se videla v Rogaški Slatini. Drug za drugim sva prišla v zdravilišče, da si utrdila zdravje. Na stezi proti zdraviliški kapeli Sv. Ane sva se našla; oba sva mislila isto misel: »Prvi pozdrav Gospodu. Potem sva stopila dol pred spomenik tvojega zaščitnika Janeza Nepomuka, ki stoji v parku nad tempeljskim vrečem. Dolgo si gledal v ta kiparski umotvor. Drag ti je bil, ne toliko zavoljo umetniške vrednosti kakor zaradi njegove pomembne simbolike: Molk na ustnih in krizi v rokah.

To je tudi simbol tvojega življenja, zlasti v tvojih zadnjih letih. Plemenit si bil: molčal si, kjer so drugi govorili, dobrohoten si bil: govoril si, kjer so drugi molčali. Obakrat v blagor sobratov. Tvoj spomin je bil živ in je segal daleč nazaj. Delj je šel nazaj, iskrenejši je bil. Ali se je kdaj kdo lepše spominjal svojega semeniškega predstojnika, ko ti pokojnega prošta in prelata dr. Kulavica? Ob njem si se naučil, kako naj bo človek zvest in vdan svojim prijateljem. Dobrote svojih prijateljev si vrezal v kamen, da jih nisi pozabil; žaljenja nesporotnikov si zarasil v pesek, da so se prej izgubila iz tvojega spomina. Molk sv. Janeza Nepomuka je bil tvoj simbol.

Kakor otroku se je zasvetilo tvoje oko in razmerito tvoje lice, kadar si govoril o svoji materi. Akopras si bil že več let in skrušen duhovnik, ti je bila vendar njenja beseda še vedno sveta in dragocena ko beseda tvoje namestnic pred Bogom. Njej, svoji ljubezni sivi materi, si zaupal bol in bridkost; ko sva se zokala

je zastava podaljšana. Pri njem se sploh ni oglašila nobena stranka s to željo. Razen g. Urbasa se nihče ni interesiral za preproge in jih je zato omenjeni kupil povsem pravilno na javni dražbi za vzklico ceno.

»Ta stari je rekел...«

Vse navedbe mestne občine ljubljanske je tožiteljica zavrnila kot nenesne in vztrajala pri svoji tožbi, ki jo je podprla z novimi dokazi in pričami. Zaslisanje priče Kramar Franc, bivši uradnik mestne zastavljalnice, Potokar Ivan, uradnik zastavljalnice, Bajt Amalija, mestna uradnica in Est Rudolf, bivši vodja zastavljalnice so izjavili, da so v zastavljalnici vedno strogo gledali na to, da so bili vsi predmeti dopoldne pred dražbo občinstvu na ogled. Zato tudi urad mestne zastavljalnice dopoldne za stranke ne posluje, temveč je določen samo čas od 10 do 11 za ogled razstavljenih predmetov, da jih interesi lahko ocenijo, zvedo za vzklico ceno in pripravijo primerno vso do denarja.

Vodja zastavljalnice g. Medik je v disciplinskim spisu zoper F. Kramarja sam potrdil, da preprog v resnici niso pokazali strankam pred dražbo. V zagovor je navajal razlog, če, da je neka banka, ki pa ni bila lastnica preprog, izjavila, da bo zapadlost podaljšala. Na vprašanje priče, uradnika zastavljalnice Potokarja, zakaj ne prinese preprog iz skladista, je skladničnik odgovoril: »Ta stari (to je vodja zastavljalnice g. Medik) je rekел, naj preprog ne pokažemo, ker jih bo kupil načelnik g. Urbas. Nekaj mesecev po dražbi je nastal med g. Medikom in Potokarjem preprič, med katerim je Potokar očital Mediku nepravilnost pri prodaji preprog. Naslednjega dne pa je prisel v zastavljalnico načelnik g. Urbas, ki je Potokarju grozil s premestitvijo in ga opozarjal na eksistenco, če bo o stvari še kaj govoril.«

Pri drugi sporni razpravi 28. maja t. l. so bile zaslisanje priče: Kozamernikova, Medik, Potokar, kleparski mojster Žitnik, Vavpotič, Est, Kramar, Bajt, Kert in Oblak, ki so vse vztrajale pri svojih pravotnih navedbah. Zaradi odstotnosti priče Urbasa je bila razprava preložena.

Pri današnji tretji sporni razpravi je bila zaslisanje zadnja priča te zamotane pravde, občinski svetnik Urbas, ki je izpovedal tako, kakor je že v tožbenem zagovoru mestne občine navedeno. Točno se spominja, da so lezale preproge v prodajnem prostoru med 10. in 11. uro na tleh. Kupiti jih je hotel le za vzklico ceno in bi bil dal kvečemu

Mariborske vesti:

Obisk francoskega konzula

Včeraj popoldne se je poslovil iz Maribora dragi gost — novi francoski konzul G. Remerand v Ljubljani, ki se je mudil v obdravski prestolnici na dvodnevнем oficijelnem obisku. Ob prilikah neogovega prvega poseta so priseljevali ljubljenski dogodku francoski konzularni zastopniki dr. Rapotec, predstavniki francoskega krožka in številni starši, ki so z največjim zanimanjem spremiljali dovršeno izvajanje, s katerim so malčki pokazali izreden napredek, dosežen v teku enega leta, kar je dal toplo priznanje konzul Remerand v lepem nagovoru. Ostalo bivanje g. konzula v Mariboru je bilo izpolnjeno z oficijeljnimi obiski in izleti v mariborsko okolico, ki so jih francoski gostje z upravičenostjo divili. Kratko trajno bivanje v Mariboru je navdalo goste z največjim zadovoljstvom; zadoščanje velikemu delu, ki ga vrši tukajšnji francoski krožek za bližanje med slovenskim in francoskim narodom in posredovanjem spoznavanja francoske kulture, so izrazili z vso pohvalo.

Telovska procesija v Studencih se je vršila, kakor vsako leto, še drugo nedeljo po Telovem. Letošnja procesija, ki so jo vodili gg. kapucini, je bila posebno slovesna. Udeležila se je spremljanje šolske mladine v spremstvu učiteljev, požarnikov, ki so tvozili špalir okrog baldahina, železničarska godba, za Najsvetješim so korakali župan z oborniki, poveljni orožniške postaje in odlični študentski meščani, za njimi pa nepregledne vrste vernikov. Cesto, po katerih se je premikal sprevod, so bile slovensko okrašene z zelenjem, okna hiš pa s cvetjem in razstavljenima s svečami.

Rekordno delo. Z nenavadno vnemo so se aprivili delavci mestnega vodovoda pod vodstvom vodovodnega moistra Černya na izmenjavo in popravilo glavne vodovodne cevi čez most. V eni samo noči so popravili prvo polovico ogromne cevi od Glavnega trga do sredine mostu. Naslednjega noči sledi popravilo drugega dela cevi proti Kralju Petra trgu, nato pa bo v istem času in z isto rekordno naglico popravljena druga cev, ki vodi čez most ob zapadni strani. Zanimivo je namreč,

da se glavna vodovodna cev pred mestom razcepila na dve veji, ki sta izpeljani čez most ločeno, na Glavnem trgu pa se zopet združita. Na ta način je mogoče, da se vrši popravilo cevi brez motenj v omrežju ter je tudi za slučaj morebitne nesreče preskrbljeno, da dobiva mesto vodo.

Emigranti prihajajo. Zadnje dni se množi v Mariboru število beguncov, ki prihajajo čez meje iz Avstrije ter se izognijo z begom koncentracijskemu taborišču. Med begunci je največ Gradičanov, med njimi tudi vsečiliški profesor grške medicinske fakultete.

Tujski promet raste. Statistika obmejnega prometa v mesecu maju izkazuje zanimiv porast prihoda tujcev čez severno mejo. — V tem času je prišlo vodovodno skozi Maribor skupno 9400 oseb, med temi 1949 Jugoslovancev, 4692 Avstrijev, 2192 Čehoslovakev, 293 Nemcev in 214 podanikov drugih držav. V istem mesecu pa je odpotovalo iz naše države preko Maribora 8690 oseb, med njimi 2648 naših ljudi, 4058 Avstrijev in 1343 Čehov. Znatno število Avstrijev in Čehov je torej ostalo pri naših v letoviščih. Tranzitni promet je bil v maju precej neznaten ter je potovao preko Maribora v obeh smereh 3598 tranzitnih potnikov.

Smart znanje mariborske trgovce. Včeraj zjutraj je umrl v starosti 71 let v svojem stanovanju v Gospoški ulici 3 gospa Šarlota Platzer. Pokojnica je bila znana mariborska trgovka, ki je dolga leta vodila sama svojo papirno trgovino v Gospoški ulici. Triple bodo prepeljali v Gradec, kjer bo pogreb. Naj počiva v miru!

Šahovski turnir za prvenstvo posameznikov, ki trajal že od srede maja, je dosegel sedaj svojo drugo fazo. Izločili so se že najboljši ter stopajo v ospredje imena kandidatov za prvaka. Trenutno vodijo Kramer, Ostanek in Lešnik in med temi tremi se bo vrsila tudi zaključna borba za ponosni naslov mariborskega šahovskega prvaka. Turnir se vrši vsako sredo zvečer in v nedeljo dopoldne v Centralu, med tednom se pa istotam odigravajo vsečne partie.

Na trgu brezposelnosti. V maju se je prijavilo borci dela 174 žensk in 226 moških brezposelnih delavcev vseh strok. V istem času je izdal borza 12.196 Din brezposelnih podpor. Brezposelnost je napram prejšnjim mesecem znatno nizadovala.

Dravska flotila v zastavah. Dravski splavari so zadnje čase upeljali lep običaj, da jadrajo po Dravi pod narodno zastavo, ki je pritrjena na drogu in vibra nad splavom. Po navadi so taki jambori z zastavo nizki. Včeraj pa je pripljal po Dravi splav, ki je imel veliko trobojnicu, postavljeno na pravcatem orjaku. Pred dravsko bryvo so moralni splavarji jambor sneti, ker bi se bil zadel ob brv, nato pa so ga zopet postavili ter ponosno pravili skozi mesto.

Seje zanetile požar. V Spodnji Gorici pri Račah so pekli pri posestniku Stefanu Robaru kruh. Iz zakurjenje peči pa so se vnele saje v dimniku ter je iskra preskočila na slammato streho

50 Din več. Zglasil se je omenjenega dne v zastavljalnici kot funkcionar, da pregleda predmete, ki pridejo popoldne na dražbo.

Zastopnik tožče stranke dr. Lokar je predložil sodniku Lederhazu še dve pismi in neko izjavo kot dokazno gradivo, nakar je bila razprava zaključena. Izrečena bo pismena sodba, o kateri bomo še poročali.

* *

○ Slovo od Alberta Levičnika. Včeraj ob 2 so se pred hišo žalosti na Napoleonovem trgu poslovili prijatelji in spoštovaci od pokojnega predstnika deželnega sodišča g. Alberta Levičnika. Krsto s trupom je blagoslovil stolni župnik kanonik dr. Klinar, nakar se je v imenu »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb« poslovil s primernim dokumentom pred občinstvom.

○ Sv. maša za pokojno Marijo Šink se bo držala pri franciških v četrtek, dne 14. t. m. ob 9 pri velikem oltarju.

○ Bila je nesreča. Včeraj smo poročali o tragediji smrti mladeniča na železniški proggi v Mostah. Policija je še pozno proti večeru mogla dognati identiteto, da gre za Edvarda Trebešnika, 23 letnega brivskega pomočnika iz Florijanske ulice. Kakor vse kaže, ne gre pri tem dogodku za samoumor, temveč za nesrečo. Fant je v nedeljo zvečer v Polju nekoliko pil, nato pa obiskal svoje dekle in isti vasi. Proti domu se je vrnil po železniškem tiru, kjer ga je ob pol 1 dohitel brzovlak iz Ljubljane proti Mariboru. Izkazalo se je, da nikakor ne gre niti za zločin, niti za samoumor, temveč le za nesrečo.

○ Samoumor mladega dekleta. Prejšnjo sredo je brez dovoljenja svojih staršev odšla z doma 22letna zasebna uradnica Zlata Komidarjeva, hčerkica ljubljanskega trgovca, stanovanja na Starem trgu 1. S svojim od vojaščine izostalom fantom Alfredom Pirhom je napravila izlet v Kamniško planino. Oba mlada človeka sta sklenila izvršiti skupen samoumor. Starši so bili o tej nameri zaupno obveščeni ter so pošli v Kamnik. Bilo pa je prepozno, zakaj so oorožniki vdrli v kočo na planini Gojski pod Veliko planino, so mogli prijeti le Pirha, medtem ko se je v istem trenutku Zlata Komidarjeva ustrelila z revolverjem v sence. Nezavestno Zlato je preljubila v ljubljansko bolnišnico, kjer je včeraj zjutraj umrla. Pogreb bo v četrtek ob pol 3 popoldne. Alfred Pirh je bil oddan vojaškim oblastem. Staršem in sorod

Zadnja pot župnika Pibra

Kakor da bi se nebo zasolzilo ob zadnji pot pokojnega šenčurskega župnika Pibra, tako je lilo danes ves čas od 10 dalje. V žalno obleko običajeni župljani so se zbrali v velikem številu k pogrebu svojega župnika. Zaradi obilne množice je trajalo precej dolgo, preden se je razvil sprevod. Sprevoda se je udeležila vsa šolska mladina z učitelji. Otrci so s cvetjem potresali pot, koder se je razvil žalni sprevod. V sprevodu je šla dalje Marijina družba, dekiška, ženska, fantovska in moška društva, ki so vsi v solzah molili žalostni del rožnega vence.

Pred župniščem so pevci lepo zapeli žalostinko, nakar je žalni sprevod odšel do pokopališča. Na čelu sprevoda je šla gasilska godba, za njo gasilci iz vseh vasi šenčurske fare, nato pa v velikem številu duhovščina. V sprevodu je bilo okoli 50 duhovnikov, med temi 7 kanonikov.

Pogrebne obrede je opravil stolni dekan dr. Fran Kimovec ob asistenci tržiškega župnika Vokva in blejskega župnika Zabreta.

Za krsto, ki so jo nesli gasilci, so šli za sorodniki mnogi odličniki, med temi minister n. r. ing. Sernek, kranjski okrajni glavar, senator dr. Rožič in mnogi drugi, zlasti številna gospoda iz Ljubljane in Kranja. Ko je žalni sprevod prišel v cerkev, ki je bila nabita vernikov, je stopil na prižnico stolni dekan dr. Kimovec v žalnem plašču in z mitro na glaviti je resnobno predločil smrt odličnega moža, ki so mu stekle ure za vse nas tako nepričakovano. Ganljivo je, kako ta župnik, ki so mu usta onemela, še s svojo smrto govoriti svojim župljancem: »Vse drugo na svetu ni nič in je prazno, ko stopiš človek na sodni stol pred Stvarnik!« Vsi smo prepričani, da bo dobrski Gospod del pokojniku plačilo za to, kar je v svojem življenju delal. Delal pa je neprestano dobro za svoje župljane in za vero.

Po slovesni službi božji so odnesli krsto na pokopališče, kjer so položili pokojnikovo truplo v grob tik pod križem sredi pokopališča. Vse žalostno vreme in neprestani nalivi niso ovirali niti enega, da se ne bi poslovil od groba svojega župnika. Ko so odmolili obredne molitve, se je pri odprtju grobu poslovil od pokojnika minister n. r. ing. Sernek:

Ivan Piber, dragi prijatelj, poslavljam se od Tebe ob Tvojem grobu čisto priprosto kot dolgoletni Tvoj osebni prijatelj.

Kaj pravite?

Veliko veljavo imajo razne piske in druge organizacijske a župnije, to je verske katoliške zajednice se mnogi moderni in še bolj hiper-moderni rojaki kar sramujejo, kar izogibijo. Pri župnih uradih imajo tehnično ustavljeni sezname vsega prebivalstva in jo bilo v času solidnosti in discipliniranosti katoliškega ljudstva kakor pribilo, da se je vsak priseljenec tamkaj takoj priglasil in vsak odseljenec se tudi točno odjavil. Tako je bilo mogoča izborna evidenca! A danes? Ponokod se nikdo ne zmeni za zglašitev pri župnem uradu. Mnogi celo smotno menijo, da pri župnem uradu zglaši županstvo, kjer se vsakdo mora zglašiti. A županstvom tega posla nikdo ni naložil. Ne samo katolički, ki so bolj »liberalnega« ali socialističnega duha, ampak tudi ljudje, ki hočejo veljati za dobre katolike, priletajo in odletavajo iz kraja v kraj — mimo župnega urada.

Je li to idealno? Kaj pravite?

Kaj pa pravite k temu-le?

V nekem kraju Slovenije, kamor prihajajo ljudje umirat tudi od drugod, so si kompetentni gospodje nabavili nove obrazce za »ogledne liste«. Med drugimi rubrikami je pravilno rubrika 5 »Rojstna občina, srez, banovina«. Nikjer pa ni rubrike za župnijo rojstva in bivališča, kar otežuje matično poslovanje. Ce že imajo dolični gospodje tako bojazen in antipatič pred župnijo kot versko zajednico, da bi se osirali vsaj na župni urad! In ce jem je župni urad neprisklenak izraz, nai bi ga poznali, priznali in vstopljali vsaj kot matični urad. Celotno ignoriranje župnije in župnega urada pa razoveda, da se je ta modernizacija — poročila z laicizmom, ki besi pred vsem, kar le kolikšak sega v svet duhovnosti. V teh krogih tudi ne poznajo več »krstnih« imen, ampak razločujejo ljudi le po rodrovinskem in »rojstnem« imenu. Imenita iznajdba, kaj ne, takole — rojstno ime!

Neodvisnost od vere in cerkve in duhovnika, popolna emancipacija od vsega, kar spominja na Boga, to, menijo prosvitljenci modernega toka, bo prineslo namcem in znamcem sijaj in veličastveno bodočnost, — Pa se motijo —!

Zaradi noža eden v grob, drugi v ječo

Ljubljana, 12. jun. Bilo je 25. marca letos tam v Tenetišah, občini Preddvor na Gorenjskem. V Gregorčičevi gofstišti so sedeli domači fantje. K neki mizi je prišel s svojim dekletom Francko tudi 23 letni zdarski pomočnik Alojzij Roblek iz Tenetiš. Sprva je bil mir. Pozneje pa je prišlo do prepira. Pri Roblekovi mizi sta bila brata Peter in Vinko Markovič. Peter je zagrabil za litersko steklenico in z njim udaril po mizi tako, da se je razbila. Začeli so se prerekati, kdo naj placa steklenico. Sprisela sta se Peter in Lojze tako, da sta si skočila sprva kar v lase. Lojze pa je pograbil za nož ter Peter sunil v trebuh. Pozneje je Lojze skočil še proti mirnemu Vinku Markoviču in ga z nožem sunil naravnost v srce tako silno, da mu je srce prezerjal ter je Vinko umrl vsled izkravitev. Petra so pozneje prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Družni tožilec je Lojzeta Roblekja obtožil uboja, da je usmrtil Vinka Markoviča in težko poškodoval Petra Markoviča. Otoženec se je danes zagovarjal pred malim senatom pod predsedstvom s. o. g. Franca Orožna. Priznal je, da je rabil nož in sunil oba brata, toda izgovarjal se je na silobran, češ da je bil napaden in da se je moral braniti. Priče so sodnikom opisale v podrobnostih, kako je prišlo do krvavega obračunavanja. Priča Peter Markovič je pravil, kako je bil zaklan v trebuh. V bolnišnici je že umiral, pa se je vendar izlil. Obramba je osredotočila ves zagovor na okolnost, da je obtoženec ravnal v silobranu in da je k večjemu prekorčil meje silobrana. Soda se je kratko glasila: Alojzij Roblek je kriv, da je usmrtil Vinka Markoviča in da je pri Petru Markoviču prekorčil silobran, zato se obsoja zaradi uboja in prekorčenja silobrana na 4 leta in 6 mesecov robije. Obsojetec sodbe ni sprejel, državni tožilec pa je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravnin »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesa.

Bolj poklicani, ko jaz, bi bili Tvoji bivši ožji sodelavci iz dobe, ko si stal kot markantna oseba v javnem življenju našega naroda, da bi Ti poklonili poslovilne besede. Ni jih — saj jih krije skoraj vse tudi že domača, a hladna zemlja. A bila je ta doba lepa, plodna in zasnosa.

Videl sem Te pri delu, videl Tvojo nemorno delavnost, Tvoj trud in napor, a tudi Tvoje otroče skoraj razposajeno veselje, če je bilo Tvoje delo kronano z uspehom.

A ker je vse na svetu minljivo, je tudi ta doba v zgodovini našega naroda minila. Čisto naravno, kakor se dan umakne noči, ko sonce zadeje in se sveže, lepše zopet dela, ko sonce s svojimi blagodejnjimi žarki na novo oblike zemeljsko oblo.

Ti, dragi, si se, ko je Tvoja doba minila, umaknil iz javnega življenja, zvest svojim prijateljem, zvest stoterim vezem, ki so Te vezale na preteklost. Vedno sem visoko cenil ta Tvoj plemeniti čut neomajne zvestobe in vsejek, kjerkoli in kadarkoli sva se srečala, sega sva si prijateljsko in spoštljivo v roke.

Marsikateri zegljan Tvojih plemenitih nabolov ni razumel in Ti je štel Tvoje poznejše ravnanje v greh. Prepričan pa sem, da Ti Vsemogočni, pred čigar jasnim obličjem danes stojiš, te Tvoje plemenite zemeljske zvestobe ne šteje v zlo, temveč v dobro — saj si bil tudi Njemu zvest z zibeljke do groba — zvest in pokoren božji služabnik.

A eno bi se rad ob Tvojem odprtjem grobu nagnasil Karkoli si delal, kjerkoli in kadarkoli, vselej si imel pred očmi le eno zvezdo vodnico, neskončno ljubezen do rodne domače grude, gorenje ljubezen do svojega slovenskega naroda.

Mnogo jih je, ki stojo v javnem življenju in se vztrajno borijo kot Ti, a malo, bore malj je, ki se bojujejo v tej horbeni areni tako nesebično, kakor si to storil Ti.

Ivan Piber, budi Ti domača zemlja, ki si jo tako ljubil, lahka! Z Bogom — Ivan Piber — bil s imož znacaj.

Tiho in potroš se je ljudstvo razlo. V vseh pa so odmevale besede sv. pisma: »Glejte, ka, ko umira pravičnik. Pogreb župnika Pibra je bil dokaz, da dobro srce in odprte roke za vsega braha niso in nikoli ne bodo pozabljeni v našem narodu.

Ti, dragi, si se, ko je Tvoja doba minila,

Sv. Anton Padovanski

Danes je god sv. Antona Padovanskega, patrona in zaščitnika toliko Slovencev in Slovencov. Skoraj je na slovenske družine, ki ne bi kak njen član imel sv. Antona za svojega zaščitnika. Danes dogaja veliki slovenski možje, med njimi nadškof dr. Anton B. Jeglič, dr. Korošec in z njimi tisoč drugih Slovencev. Vsem za njihov god želimo veselje in božjega blagoslova!

Sv. Anton Padovanc je »svetnik vsega sveta«, kakor ga je označil že papež Leon XIII. Celo drugeverci ga časte. Veliko zaupanje v tega svetnika katoličke Cerkev imajo tudi pravoslavni. Sv. Anton — po rodu Portugalec, je danes last vseh katoličanov. Njegovo češčenje so prinesli v naše kraje franciščani ter je njegovo češčenje skoraj zasenčilo samega sv. Franciška.

Veliki zaščitniki trpežih, nosilec božje ljubezni in dobrote, varuj svoje varovance in vse, ki so zvesti Tebi ter Božjemu Detetu, kateri si pestoval, kakor te po lepi legendi upodabljajo na podobah in kipih!

Osebne vesti

= Vrhbosanski nadškof potuje v Rim. Vrhbosanski nadškof dr. Ivan Šarić je tudi dan odpotoval v Dubrovnik, kjer ostane do dnevi, ko odpotuje v Rim. V Rimu bo ostal do konca drugega tedna, nakar se vrne domov čez Zagreb, kjer bo prisostvoval slovenski posvečenja novega nadškofa-koadjutorja dr. Alojzija Stepinca.

= Člani komisije za agrarne operacije. V komisijo za agrarne operacije pri banski upravi so imenovani trije sodniki apelacijskega sodišča g. Eberl Erik, g. dr. Fischinger Josip in g. Janča Josip. Za njih namestnike so imenovani sodniki okrožnega sodišča v Ljubljani Verbič Srečko, dr. Petelin Bogdan in dr. Štempičar Jurij.

Ostale vesti

= Romanje Celjanov k Mariji Bistrški. V soboto bo vozil romarski vlak iz Celja ob pol osemih iz Zidanega ob osmih, v Zagreb pride ob desetih. Župni uradi in prodajalci vstopnic naj poslajo po petka denar v Celje za vozovnice po 20 Din na poštni predal 106 Celje, ali ga naj oddajo v celjski upravi »Slovenca«. Agitirajte za udeležbo. Z nami gre vojniški cerkveni pevski zbor. Vse je dobro organizirano.

Naznanila

Ljubljana

1 Združenje jugoslovenskih inženirjev in arhitektov, sekcijski Ljubljana, vabi svoje članstvo in po njih vyzajene goste k ogledu montaže novega turbo-agregata pri velenjski elektrarni, ki bo v primeru zadostnosti prijavljen v četrtek, 14. junija. Odvod udeležencev ob 5.30 z glavnega kolodovora. Prijave do danes ob 12. Operarjamemo na ugodnosti polovitne vožnje, če bo vsaj deset udeležencev.

1 Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani bo imelo občini zbor v torkih, 19. junija ob 17.30 na univerzi v balkonski dvorani (I. nadstropje). Dnevni red: L. Citanje zapisnika. 2. Poročilo društvenih funkcionarjev. 3. Sprememba pravil. 4. Volebitve. 5. Službenosti. Olani se vabijo v polni udeležbi zaradi trajne točke dnevnega reda.

1 Združenje trgovcev v Ljubljani vabi gg. trgovce, posebno učne gospodarje, da obiščijo akademijo trgovske nadležljivne šole, ki jo prireja Pomladsko Jadransko straže te šole. Akademija bo noč ob 20.30 v veliki dvorani Trgovskega doma. — Uprava.

1 Nočni službo imata lekarji: dr. Plečnik, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

m Akademika kongregacija ima danes, v sredo, ob 20. svoj redni cerkveni sestanek pri oo. franciškanih.

m Za mariborski muzej Muzejsko društvo v Mariboru začenja te dan po g. M. Mohru s pobiranjem dianarincev za 1934. G. Mohr, ki je pooblaščen za inkasiranje, oddaja tudi legitimacije, ki opravljajo brezplačni celiotni obisk mariborskoga muzeja, ter Izvestje Muzejskega društva v Mariboru, kjer je objavljena dalsja Studija mariborskega gobaria in profesorja Fr. Bradiča o gobah v mariborskem okolici. MDM vključno apelira tem potom na vse, da ne odklanjajo članstva pri MDM in da s članstvom podpirajo mariborski muzej.

m Zvezca mladih inteligenator ima noč ob 20. vašen sestanek v društvenih lokalih. Razgovor o podporah.

— Dunaj vabi vse bivše služitelje medicine na prijateljski sestanek in vse zdravnike na velik medicinski kongres, ki bo od 9. do 15. julija 1934. Jugoslovensko zdravniško društvo v Belgradu organizira vse tovariše na vabilo avstrijske vlade, dunajske občine in avstrijske zdravniške zveze, ki vabilo vse zdravnike, ki so študirali v Avstriji, posebno na Dunaju, na prijateljski sestanek v času od 9. do 15. julija. V istem času bo tudi mednarodni medicinski kongres, na katerega so vabljeni vse zdravniki sveta. Cetudi bo težko sestanka v državnih dogodkih in veselih sestankih, na katerih bodo bivši dijaki obnovili zveze s svojimi profesorji in oživili stare spomine, vendar ne bo zanemarjen tudi poučni del kongresa. Nameravane so velike slovenske: slovenski sprejem od strani državnih ustanov v bivših cesarskih prostorih grada Schönbrunn, sprejem dunajske občine v znaniem »Rathaus«, velika slovenska organizacija in pa prijateljski sestanki pri časi vina v Grinzingu [Heuriger]. Obiskali bodo tudi Prater in pa državljake Baden. Posebno zanimiva bo vožnja z vspenjajo na Rax (1800 m) in na Hochechneberg (2075 m). Zdravniška zveza bo poleg tega organizirala celo vrsto cenečnih izletov na vse strani Avstrije. Udeleženci so oproščeni takoj za avstrijski vizum in bodo uživali velike ugodnosti na železnicah, ladjah, v hotelih itd. Organizirana bo tudi strokovna razstava. Tovariši, ki so bodo udeležili kongresa, naj se čimprej prijavijo v pisarni »Putnika«. Izšel bo podroben načrt, ki ga bodo dobili vse prilagodjeni. Da se bo vedelo za približno število udeležencev, naj se tovariši čimprej javijo tudi pisarni Jugoslovenskega zdravniškega društva, Belgrad, Želeni Venac 1-3.

— Ljudje, ki trpe na hušem zaprtju in jih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljije zjutraj in zvečer četrtnko naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravnik kirurgičnih zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah.

— XVI. mednarodni agrikulturni kongres bo v Budimpešti od 13. do 20. junija. Program kongresa je sleden: 1. Reorganizacija svetovnega kmetijstva. 2. Vpliv mehanizacije na kmetijstvo. 3. Organizacija internacionalnega trga za živilino. 4. Kmetijski pouk v šolah in izven šole. 5. Kmetijski studij na visokih šolah. 6. Način pouka profesionalnega kmetijstva po kmetijskih organizacijah. 7. Organizacija internacionalnega kmetijske statistike. 8. Organizacija razpečevanja mleka in mlečnih izdelkov. 9. Producija živalske hrane pod suhim, kontinentalnim in strogim podnebjem. 10. Važnost selekcije rastlin za razvoj kmetijske produkcije. 11. Unifikacija metod za k

Boj za zračne zveze - boj za nadvlado v zraku, nad morjem in na zemlji

Tekma med Francijo in Nemčijo za Južno Ameriko

Motor letala ali tanka postaja v moderni dobi merilo moči posameznih držav. Moč zračne vojske merimo po brzini in nosilnosti letala, kakor sodimo o mornarici na podlagi istih lastnosti ladij. Najsilnejša bo tista zračna vojska, ki bo z največjo brzino prenesla največje breme v enako daljavo.

Hodinski je v sovjetsko »Rdečo zvezdo« napisal članek, v katerem prikazuje težnjo velesil, da bi ugodile omenjenim zahtevam zračne vojske. Nastala je divja borba za obvladovanje daljnih razdalj čez oceane. Razpielo se je tekmovanje za najboljšo zračno oborožitev. Izredne važnosti za Evropo so zračne zvezne, ki vodijo v Južno Ameriko. Tu se je začelo tekmovanje že leta 1927. Od leta 1930 do 1932 je to zvezzo Nemčija organizirala s pomočjo ladij. Leta 1930 odleti v to smer Balbo s svojo eskadro. V tem času doseže Francija od Portugalske koncesijo za izključno uporabljanje Zelenega rta kot letalskega oporišča. Ti otoki stoje 900 km zahodno od afriške obale.

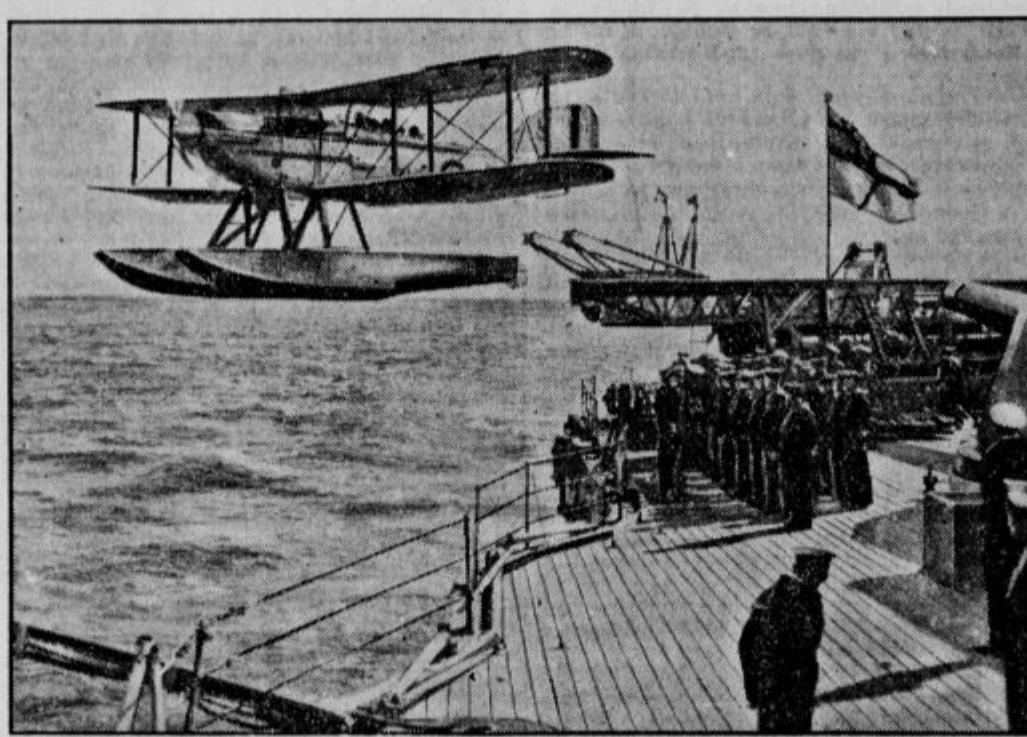
Leta 1933 pobije Nemčija to francosko pobudo s tem, da postavi sredi oceana ladjo »Westfalen«, na katero pritrdi katapult za spuščanje letala. To letalsko oporišče je v marsikaterem pogledu boljše kakor francosko na otokih Zelenega rta. Dvakrat na mesec pristanejo na njem nemška letala s 600 konjskimi silami, da se tam preskrbijo z gorivom in drugimi potrebsčinami za nadaljevanje leta v Ameriko. Na ta način je bila pot iz Nemčije v Južno Ameriko (Brazilijo) skrajšana za tri dni.

Leta 1934 zasidra Nemčija na oceanu drugo ladjo, da se tako razdalja med oporišči zmanjša na 750 km. Tako se doseže večja nosilnost letala, ki mu ni treba vzeti s seboj toliko goriva kakor sicer. Za Nemčijo je to tudi velikega vojaškega pomena. Ta ladja je dejansko križarka, na kateri lahko pristanejo vojna letala za bombardiranje. Medtem si Francija prizadeva, da bi Nemčijo pobudo s hitrostjo. Januarja in februarja je letalo »Južni križ« s štirimi motorji po 650 konjskih sil preletelo v obeh smereh progo 3200 km in sicer v 19 urah. Na podlagi tega izkustva trde Francozi, da bodo lahko stalno prevažali pošto v Južno Ameriko, kar bodo potrebovali tri do štiri dni. Nemci nastopajo z novim presečenjem: vsak mesec bodo prevažali pošto v Ameriko s Zepelinom LZ 127.

Nad Tihim oceanom: Anglija in Amerika

Podobno tekmovanje vidimo tudi nad Tihim oceanom. Tu je tekmovanje bolj vojaškega značaja. Posebno Anglija je silno delovna. Nedavno je prenesla v Singapore eno eskadro letala, ki počivajo na matični ladji »Eagle« (40 letal); prej je bila tu matična ladja »Hermes« s 25 letali.

Francija je osnovala odbor, ki ima namen, da prouči organiziranje letalskih oporišč na Marksiskih in Gilbertovih otokih. Splošno vidijo v tem obrambo proti Japonski.

Angleško pomorsko letalo, ki je pravkar zapustilo ladjo-matico.

V Združenih državah so se odločili, da še bolj okrepijo svoje tihomorske baze. Januarja 1934 je šest ameriških letal priletelo iz Kalifornije na Havajske otoke. V 24 urah so ameriški letalci preleteli 3800 km. Ameriški tisk stalno piše o močnem ameriškem letalskem oporišču na Filipinih, Aljaski in Aleutskih otokih.

Tudi Holandska je sklenila, da okrepi svoje letalske sile na Borneu in Javi. Holandski piloti so v začetku tega leta preleteli progo Holandska-Java v štirih dneh, medtem ko so prej potrebovali osem do deset dni.

Zanimivo je, da Anglija proučuje možnost, da bi svojo letalsko oporišče v Singapuru okrepila s pomočjo svoje zračne vojske v Indiji. In ta razdalja znaša 4000 do 5000 kilometrov. To pot je nedavno napravila eskadra indijskih letal z zapada, a z vzhoda je to progo preletela eskadra singapskih težkih hidroavionov.

2000 do 3000 novih letal za vsako državo

Po svetovni vojni niso države še nikdar izdala toliko denarja za izvršitev svojih letalskih načrtov kakor danes. Angleški proračun računa s povečanjem zračne vojske za šest polkov. Zgradili bodo 3000 letal, v Združenih državah pa 2000. Goering graditi v Nemčiji 2500 do 3000 letal! Francoski tisk protestira, angleški je zadovoljen.

Ne raste samo število letal, temveč tudi njihova sila. V zadnjem času je nastala prava poplavna težkih bombarderskih letal. Francija naznana težka letala »Potez 41« s štirimi motorji po 80 konjskih sil, »Farman 220« s štirimi motorji po 500 konjskih sil. Na Angleškem so pričeli graditi letala s tremi motorji po 800 konjskih sil. Povsod je prevladala težnja po težkih aparatu z veliko nosilnostjo, ki so določeni za prevoz vojakov in tovorov.

V začetku tega leta je Anglija naročila osem težkih poštinskih letal »Atlantac« s tremi motorji po 340 konjskih sil. Tudi na Francoskem grade poštana letala s štirimi motorji po 650 konjskih sil. Ti aparati letijo s hitrostjo 220 km na uro in nosijo pet ton tovora. V zraku lahko ostanejo 24 ur. V daljavo 1000 km lahko prenesajo pet ton bombe ali sličnega vojnega tovora, v daljavo 1500 km pa dve tone. Anglija vpeljuje zdaj lovskie aparate z dvema sedežema. Kako veliko praktično vrednost imajo v vojni letala, se je pokazalo v Egiptu, kjer so angleška letala preskrbovala s hrano in vodo 300 konjenikov in konj.

Veliko razburjenje je vzbudil let nemškega letala »Heinkel 70« iz Nemčije v Madrid. V osmih urah je preletelo progo 2700 km. Letelo je torej s povprečno brzino 330 km na uro. Letalo ni niti imelo najmodernejšega motorja »BMW VI« s 450 do 600 konjskih sil. Preneslo je 500 kg tovora.

Washingtona so spravili v kino

Ko je pred kratkim Amerika slavnostno obhajala dan Washingtonovega rojstva, je izkoristila neka filmska tvrdka v Hollywoodu obletino in razobesila oglase: »Kam bi šel veliki George Washington, če bi še živel, da bi čim prijetnejne preživel rojstni dan? — Seveda gledat film «Kraljica Kristina» z božansko Grete Garbo v naslovni vlogi! To je bilo preveč celo za Američane, vajene reklamnih neslanosti. Policija je prihodnji dan na povelje iz Washingtona potrgala lepake »radi žalitve javne spodbodnosti«.

Film proti Meki

Uradno štetje ugotavlja, da je obiskalo lani Meko, muslimansko sveto mesto, samo 11.061 romarjev. Poprej je bilo to število dvakrat večje. Oblasti v Meki pripisujejo nazadovanje odredbam Kemala-paše in tudi kinematografom. Muslimani gledajo zdaj Mekc v filmu, ki jim nadomešča dragو potovanje.

Več sreča kakor pameti

Nina Feldt v Newyorku, skromna strojepiska, je zadebla 15.000 funtov sterlingov pri loteriji irskih državnih dirk. Takoj je pustila službo in odpotovala v Dublin po dobiček. A med potjo je na ladji izgubila srečko; najbrž jo je vrgla med smeti pri pospravljanju kabine! Nesrečnica se je izkazala pri upravi irskih državnih bolnišnic, ki pripreja loterijo, z vsemi osebnimi potrdili in naznani izgubo srečke. Irci so bili toliko uvidevni, da so naklonili ameriški obiskovalki za šestmesečne izdatke zadosten znesek. Potem se bo ponovno zglašila in lahko dvignila dobitek, če ne bo med tem prišel kdaj drugi s srečko ter dokazal, da je njezina zakonita last.

Se bolj komično nerodnost je izkazal znan pariski založnik in knjigoljub C., ki je zadel pri državnih loterijah pol milijona frankov še v februarju, a mu jih je moreno izplačati. Zabeležil si je številko srečke, a srečko samo vtaknil v neko knjigo. Soprona in dva sinova bodo potrebovali leto dni za pregled njegove knjižnice...

Angleški letalski minister lord Londonderry se je na letališču Hestonu ponesrečil. Tik pred startom je treščil s svojim letalom na tla. Odpeljal si so ga nevarno ranjenega na glavi v bolnišnico.

Dragi gospod, če hočete, da vas nastavimo pri našem filmskem podjetju, morate biti pripravljeni na nevarne reči; tako bi se vam utegnilo zgoditi, da vas bomo vrgli pri kakem filmu po stopnicah.

»To ne bo zame nič novega. Doslej sem bil inkasant tvrdke, ki je prodajala na obroke.«

Francoz Boussus, ki je pri tekma za Davisovo čašo premagal Nemca Nourneya s 6:1, 6:2, 6:2.

Indija priznala pravice katoliških šol

Indijski prostovni minister je poslal misionskih šolam in Madrasu pojasnilo, v katerem sporoča, da vlada novega zakona o vzgoji ne bo uporabljala za katoličane, dokler se cerkvene oblasti ne bodo sporazumele z vlado. To je visoko priznanje, ki ga je bilo deležno katoliško misijonstvo in njegovi šolski zavodi v Madrasu.

Tako je znova pokazal ugodne posledice protest katoličanov po svojih dveh zastopnikih v zakonodajnem zboru Madrasa. Po novem učenem načrtu bi morali katoličani zapreti včino svojih šol. Trenutno studira v upravnem okrožju Madras na 7823 katoliških šolah 122.415 katoliških in 225.083 nekrščanskih učencev.

Zmagla v šolskem vprašanju je prav tako važna, kakor je bila ona, ki so jo katoličani iz Madrasa izvojevali pred kratkim. Takrat je nastopila vlada za omejevanje porodov in hotelo o tem poseben zakon. Tedaj so vsi indijski katoličani enodušno nastopili proti tej nameni. Poleg katoliškega ljudstva in njegovih voditeljev se je treba za obe zmagi zavhaliti predvsem katoliškemu časopisu v južni Indiji. To je posebno po časopisu »Herald« v Kalkuti pravilno osvetlilo celo vprašanje in opozarjalo na nevarnost, ki bi nastala s sprejetjem zakona; tudi je svoje čitatelje tedensko obveščalo o razvoju in položaju te nevarnosti. Tako so se katoličani zavedli resnosti trenutka in v raznih zborovanih zavzeli svoje stališče.

Ta dva slučaja nudita nujno primer, kaj lahko storiti dobro organizirana Kat. akcija.

Zaradi klobuka v levje žrelo

To je velikanska kletka v živalskem cirku Whipsnade, nedaleč od Londona. Prebivalci te kletke so raztrgali na kose nekega obiskovalca. Temu je veter odnesel klobuk in ga zanesel na kletko. Nesrečnec je splezal po mreži navzgor, da bi ga pobral. Tedaj so ga naskočili štirje levi in raztrgali. Čuvaj je skušal razgnati zveri z drogom in s strelnjam, toda to mu ni uspelo.

Na policijski stražni

Hitro, hitro, aretrirajte me, udaril sem svojo ženo po glavi z dežnikom.

Strašno! Ali ste jo ubili?

Ne, ne, toda ona drvi za mano!

Na grobu!

Tu počiva Elija Psarr, umrl v 70. letu starosti. Komaj je zagledal luč sveta, že ga je strlo kolo voza.

Tudi na klobasah

Nemške oblasti so pred meseci prepovedale zlorabo kljukastega križa, s katerim okrašajo podjetni trgovci klobuse, torte, cigarete in slično. Toda prepoved je malo učinkovala. Zdaj je zaplenila policija v 107 berlinskih trgovinah okrašene preproge, ovratnice in blazine, okrašene s kljukastim križem. Namesto navadnega napisa: »Samo četri ure, so bile te zaznamovane z gesлом: »Deutschland, erwache!« (Nemčija, prebudi se!) Ker so blazine namenjene za popoldansko spanje, so smatrali oblasti omenjen napis za izzivanje. Zaplenjeno blago bo uničeno.

NAROCILO.

Sef (slugi): »Ste bili pri Maliču? Kaj je dejal?«

Sluga: »Nisem mogel z njim govoriti.«

Sef: »Nezaslišano! Naročil sem Vam, da morate z njim govoriti.«

Sluga: »Pa ni bilo mogoče. Prvič je predverjajšnjim umrl...«

Sef: »No in drugič?«

Pošljite naročnino!

Gospodarstvo**Pšenica in suša**

Poročila o suši stoe na prvem mestu v časopisih poročilih. V nekaterih listih se pojavljajo celo naslovni, da je mogoče prizakovati zaradi suše pomanjkanje blaga v bodoči seziji in da se nam približuje katastrofa. Podprtajojo mrzljivo razgibost na pšeničnih trgih in da so cene zaradi spekulacije znatno naraste. Posebno podprtajojo dvig cen v USA in Kanadi, ne upoštevajo pa, da so primere z lanskim letom neumestne, ker je medtem dolar padel za 40%. Poročila o suši so v svetovnem obsegu gotovo pretirana in ne bodo imela onega vpliva na cene, kot to pričakujejo spekulacije. Po poročilu Mednarodnega kmetijskega urada v Rimu se je s pšenico posejana površina na severni polobli povečala od 1933 na 1934 ob 269.5 na 277 milijonov akrov (aker ima približno 0.4 ha). To povečanje površine je pripisovati zlasti povečanju v Rusiji, USA in v Indiji ter Siriji. Dosedanja poročila iz Rusije pravijo, da je suša škodovala podelkom, ravnotako v podonavskih državah. Ravnotako ne bo tako velik pridelek v uvoznih državah: Češkoslovaški, Nemščini, Franciji in Italiji.

Uradno poročilo kmetijskega urada v Washingtonu javlja, da bo znašal letošnji pridelek pšenice 136 milijonov metrskih stotov, kar je najmanjši pridelek od leta 1928 dalje.

Rudarska produkcija

V prvem četrletju letos je v primeri z istim razdobjem lani narasla zlasti produkcija železne rude za 180%, nadalje kromove za 18.3%, bakvitsa za 12.3, svinčene in cinkove rude za 12.3, bakrene za 10.76% in premoga za 5.2%. Zmanjšala pa se je produkcija soli za 31.54% in špirita za 12.82%. Neznatno se je zmanjšala produkcija lignita: za 1.1%.

V topilniški proizvodnji se je zmanjšala edino produkcija sirovega železa za 3.95%, nasprotno se je povečala produkcija svinca za 79.1%, cinka za 49.16% in bakra za 11.66%.

★

Konec poravnalnih postopanj: Ivan Poljanec, posestnik, Sebenje (dolžnik je poravnalni predlog umaknil), Gjurošek Savo, zakupniki menze oficirskega doma v Ljubljani, Grošelj Celestina, lastnica Odeon barja v Ljubljani, Rahne Ivan, trgovec z mešanim blagom in vinom v Mostah.

Občni zbor, Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani 20. junija ob 18. Mariborska tiskarna 6. junija ob 10 v Mariboru. Tovarna usnj Franc Woschnagg in sinovi 9. junija ob 15 v Šoštanju, Commerce, d. d. v Ljubljani 16. junija ob 14, Premetni zavod za premog 19. junija ob 11 v Ljubljani, Jugoslov. teksilne tvornice Mauthner v Ljubljani (Kred. zavod) 25. junija ob 10, Splošna stavbna družba v Mariboru 6. julija ob 11 v prostorih Fale, Tovarna motova in vrvarna, d. d. v Ljubljani 26. junija ob 12 v Ljublj. kred. banki, Kreiditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 26. junija ob 11.

Zakup prostorov. »Kino Ljubljanski dvor« bo oddan v zakup na javni licitaciji dne 16. julija t. l. pri Direkciji drž. žel. v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOJ v Ljubljani.)

Fuzija. Združili so sta se Kragujevska okrožna banka in Gružanska banka v Gružu. Vse prevzemate Kragujevske okrožne banka, ki zviša glavnico od 2 na 3.05 milj. Din (za 10 kom. gružanske banke nom. 70 Din se dobri 7 delnice nove banke nom. 100 Din).

Zvišanje delniške glavnice. Založniško tiskarsko podjetje »Stampa« v Belgradu od 0.6 na 3 milj. Na eno staro akcijo 3 nove, ostanek 0.6 milj. pa morejo vpisati tudi druge osebe.

Avtocesta Belgrad-Zagreb. Iz Belgrada poročajo, da je v gradbenem ministrstvu odobren načrt o licitaciji za zgradbo avtomobiliske asfaltne ceste Belgrad-Zagreb, ki naj bi stala okoli 800 milij. Din. Po drugih poročilih so se začela dela na asfaltiranju ceste Belgrad-Novi Sad, ki naj tvori del mednarodnega cestnega sistema za avtomobile.

Predvojna srbska in bosanska posojila so tvojila predmet razprave med našo državo in nemškimi upniki. Glede predvojnih srbskih posojil niso mogli Nemci dosegči ničesar, gledje bosanski posojili pa je priznala njih upravičenost naša vlada in bo ob prilici začela s kupom, odr. amortizacijsko službo, v ta namen pa bodo stare obligacije zamenjane za nove. Namesto na krone se bodo nove obligacije glasile na dinarje in bodo krome zamenjane po relaciji 4:1. Tako vidimo, da postaja vprašanje predvojnih posojil vedno bolj aktuelno, žal začenkat samo za inozemske upnike, dočim smo tudi pri naši interesirani na ugodni rešitvi te ga vprašanja.

Italijanske izgube zlata se nadaljujejo. Dne 26. maja so izšli novi devizni predpisi, ki naj omoge izgubo deviz. Med tem pa priča najnovnejši objavljeni izkaz Bance d'Italia o nadaljnji izgubah. V dobi od 20. do 31. maja se je že zlati zaklad zmanjšal od 6.768.0 na 6.667.1 milj., torej za 118.9 milj. lir. Istočasno je devizni zaklad narastel od 34.2 na 35.2 milj., torej za 1 milj. lir.

Karteli na Madjarskem. Po najnovnejših uradnih podatkih je na Madjarskem 307 kartelov. Pri tem pa je vpoštevati, da je odbor za preiskavo cen in kartelni odbor v teku zadnjih mesecov ukinil delovanje okoli 100 kartelov, ki so v glavnem podraževali one vrste blaga, ki so kmetijstvu nujno potrebne. Lep vzhled!

Borza

Dne 12. junija 1934.

Denar

Neizprenjeni so stali tečaji Bruslja, Curiha, Londona in Newyorka. Narastla sta Pariz in Praga, dodčim je popustil Amsterdam, Trst in Berlin.

V zasebnem kringu je avstrijski šiling narastel v Ljubljani na 9.35 v Zagrebu pa je ostal neizprenjen 9.30. Grški boni v Zagrebu 30.15–30.85 (30.50). Angl. funt je v Ljubljani popustil na 253.70, v Zagrebu pa narastel na 256.60, v Belgradu pa je tudi popustil na 257.50.

Ljubljana, Amsterdam 2315.13–2326.49, Berlin 1308.47–1319.27, Curih 1108.35–1113.85, London 171.97–173.57, Newyork 3370.33–3404.59, Pariz 225.35–226.47, Praga 141.95–142.81, Trst 293.24–295.64.

Curih, Pariz 20.3225, London 15.55, Newyork 307.25, Bruselj 71.90, Milan 26.50, Madrid 42.10, Amsterdam 208.9225, Berlin 117.50, Dunaj 73.14 (57.55), Stockholm 80.20, Oslo 78.15, Kopenhagen 69.50, Praga 12.81, Varšava 58.1225, Atene 2.93, Cagliari 2.51, Bukarešta 3.05.

Promet na zagrebski borzi 30.200 Din.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je nadalje čvrsta, vendar se tečaji niso dosti izprenjeni. Promet je

Tako vidimo v svetovnem obsegu povečanja površine, zasejanje s pšenico, na drugi strani pa bo zaradi suše donos nekoliko manjši, kar bo deloma kompenzirano s povečanjem površine. Najvažnejši činitelj na pšeničnem trgu so pa vsekakor zaloge. Tu podaja ugledni londonski »Economist« te-le podatke (v milijonih bušljiv): bušel ima nekaj nad 27 kg: na londonski konferenci so bile določene izvozne kvote vseh držav, ki pridejo v poštev, na 560 milijonov, od avgusta pa do konca marca so znašali izvozi 374 milijonov bušlov, kar da preostane, ki je še na razpolago, v znesku 186 milijonov bušlov. Poleg tega pa je omeniti, da je dne 1. aprila znašal presežek, ki je na razpolago za izvoz, 700 milijonov bušlov, kar bo odločilno vplivalo na trg. To se vidi, da sedanj konzum ne more zmanjšati velikih zalog, ki nam bodo na razpolago na koncu kampanje, ob novi žetvi. Za ponudbo torej ne bodo prisile samo v poštev količine letošnjega pridelka, ampak tudi preostale zaloge iz prejšnjih let, ki so znatno vecje kot znaša sploh vse enotni presežek izvozniških držav. Pričakovati pa tudi ni, da bi bila letošnja letina tako slaba, da izvozne države sploh ne bi imelo presežkov za izvoz.

bil slabši in je bila zaključena na zagrebski borzi samo vojna škoda 200 kom. Nadalje je bila zaključenih 250 delnic Priv. agrarne banke po 215.

Ljubljana, 7% inv. pos. 70–71, agrarji 37 den. vojna škoda 306–308, begl. obv. 54 den. 8% Bler. pos. 60.50 den. 7% Bler. pos. 54–55, Narodna banka 7% pos. Drž. hip. banke 67 den., Kranj. ind. 250 blago.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 70.50 den. vojna škoda 307.50–308 (308), 8. 305 den. 6% begl. obv. 54–54.25, 8% Bler. pos. 60–61.50, 7% Bler. pos. 54–54.50, 7% pos. DIBH 67.50–70. Delnice: Narodna banka 4.075 den., Priv. agr. banka 215–216 (215). Osj. sladk. tov. 150 bl. Impeks 50 den.

Belgrad, Drž. papirji: 7% invest. pos. 71–71.50 (71, 71.35), vojna škoda 307–308. 6% begl. obv. 54.5–54.78, 8% Bler. pos. 60.50 den. 7% Bler. pos. 55–55.50 (55). Delnice: Priv. agr. banka 215.50–215.50 (215).

Zitni trg

Položaj je nerazjasnen, ker traja dejevno vreme dalje. Ce bo to trajalo se nekaj časa, potem bomo imeli tudi kvalitativno slabo letino pšenice. Cene pšenice so ostale neizprenjeni. Koruza je nadalje čvrsta, ker ni ponudbe. Sploh se za koruzo ne imenuje nobene cene. Letina koruze pa kaže dobro.

Les

Vsled povišanih carin s strani Italije imajo nasi izvozniki silne težkoče tudi pri izvozu blaga, ki je bilo zaključeno še pred uveljavljenjem sedanja carine. Ker se plača carina po težini in ne po meri, je zelo težko določiti pravo mero in tudi kalkulacija je precej otežkočena.

Za suhe trame je običajna teža 500 kg na 1 kub meter. Sicer je ta teža užalna le za popolnoma suhe in dobro lesane trame, vendar pa prekoraci omenjeno težo kub. metrov, ako se zahteva nova produkcija; seveda je diferenca v tem primeru zelo občutna. Ce so pa trami prejšnje produkcije, nastanejo prigovori vsled barve, ker niso popolnoma beli, kot se zahteva. Isto je pri deskah.

Zdaj se iste in kupuje le najpotrebnije blago in tudi v tem tico velike težkoče. Italijanski trgovci zahtevajo blago postavljeni namembna postaja, kar je pa pri danih razmerah sila težavno.

V bukovini kupčina popolnoma počiva, ker je carina prevsoka in se to blago začenkat sploh ne more prodati v Italijo.

V hrastovini se išče le komisjsko blago in pride to le slavonsko blago v poštev.

Konjunktura v oglju je nekoliko popustila.

(Trgovski list.)

Dobitki vojne škode

Dne 1. junija so bili na 14 izbranji izbranji tele obveznice vojne škode:

ser.	št. dobitek	ser.	št. dobitek	ser.	št. dobitek	
13	395	30.000	66	3.000	43	417
63	558	5.000	64	933	3.000	
114	648	5.000	132	603	3.000	
232	318	3.000	251	113	3.000	
338	888	100.000	379	525	3.000	
475	608	5.000	549	369	3.000	
608	188	20.000	645	156	3.000	
699	97	30.000	701	725	3.000	
884	275	3.000	825	234	3.000	
888	369	5.000	916	57	3.000	
999	806	5.000	1018	889	5.000	
1042	158	5.000	1052	302	20.000	
1091	30	3.000	1131	959	3.000	
1187	716	5.000	1194	295	3.000	
1228	428	3.000	1257	945	3.000	
1272	296	5.000	1273	379	3.000	
1288	495	3.000	1288	947	3.000	
1312	907	3.000	1353	876	30.000	
1361	683	3.000	1370	504	3.000	
1428	637	20.000	1448	144	5.000	
1484	385	5.000	1502	173	20.000	
1574	400	5.000	1579	414	5.000	
1621	707	3.000	1635	167	3.000	
1791	400	3.000	1799	540	3.000	
1818	61	5.000	1826	532	3.000	
1912	318	3.000	1913	348	3.000	
2278	248	3.000	1952	753	20.000	
2374	481	3.000	2126	41	5.000	

